

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ

Інститут економіки та бізнес-освіти

Кафедра економіки та цифрового бізнесу

Спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Форма навчання денна

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

Онищенко Веніаміна Андрійовича

(прізвище, ім'я, по батькові здобувача)

на тему: Підприємницькі ризики в умовах воєнного стану та шляхи їх
мінімізації на підприємстві

Науковий керівник к.е.н.
(наук. ступінь, вчене звання)

(підпис)

Голікова К.П.
(прізвище, ініціали)

Робота допущена до захисту в ЕК

Протокол засідання кафедри

від 09.06. 2025 р. №12

В.о. завідувача кафедри _____
(підпис)

В.М. Радько, к.е.н., доцент
(ініціали, прізвище, наук. ступінь, вчене звання)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕС-ОСВІТИ
(повне найменування вищого навчального закладу)

Кафедра економіки та цифрового бізнесу
Освітній ступінь бакалавр
Спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри _____ **В.М. Радько**

“07” квітня 2025 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРА ЗДОБУВАЧУ

Онищенко Веніаміна Андрійовича

1. Тема роботи Підприємницькі ризики в умовах воєнного стану та шляхи їх мінімізації на підприємстві

Науковий керівник роботи _____ Голікова К.П., к.е.н.,
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)
затверджені наказом вищого навчального закладу від «04» квітня 2025 р. № 224-ст

2. Строк подання здобувачем роботи 31.05.2025р.

3. Зміст кваліфікаційної роботи бакалавра, об'єкт, предмет та мета дослідження:

Розділ 1. Теоретико-методичні засади підприємницького ризику в господарській діяльності підприємств

Розділ 2. Економічний аналіз та оцінка підприємницьких ризиків ТОВ «Кернел-Трейд»

Розділ 3. Напрями мінімізації підприємницьких ризиків ТОВ «Кернел-Трейд» в умовах воєнного стану

Об'єктом дослідження є процес управління підприємницькими ризиками в умовах воєнного стану на прикладі діяльності ТОВ «Кернел-Трейд». Особлива увага приділяється оцінці впливу зовнішніх та внутрішніх факторів, які формують ризикове середовище, а також розробці та впровадженню ефективних заходів для мінімізації цих ризиків задля збереження конкурентоспроможності підприємства і забезпечення сталого розвитку в нестабільних економічних і соціально-політичних умовах.

Предметом дослідження є науково-теоретичні, методичні і практичні основи аналізу та управління підприємницькими ризиками, а також механізми їхнього зниження, адаптовані до специфіки функціонування аграрного сектору в умовах воєнного стану. Особливої актуальності це набуває для агропідприємств, таких як ТОВ «Кернел-Трейд», що працюють у сфері агробізнесу, де результати діяльності значною мірою залежать від природних чинників, логістичних викликів і політичної нестабільності.

Метою дослідження є процес визначення підприємницьких ризиків в умовах воєнного стану та визначення шляхів їх мінімізації на підприємстві.

4. Дата видачі завдання 04.04.2025р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

	Назва етапів кваліфікаційної роботи бакалавра	Строк виконання етапів роботи	Відмітка керівника про виконання етапів (дата, підпис)
1	Підготовка розділу 1	до 28.04.2025р.	виконано
2	Підготовка розділу 2	до 16.05.2025р.	виконано
3	Підготовка розділу 3	до 30.05.2025р.	виконано
4	Реєстрація завершеної дипломної роботи	до 31.05.2025р.	виконано
5	Отримання відгуку від наукового керівника	03-04.06.2025р.	виконано
6	Отримання зовнішньої рецензії	05-06.06.2025р.	виконано
7	Перевірка кваліфікаційної роботи на плагіат	02-09.06.2025р.	виконано
8	Попередній захист кваліфікаційної роботи на кафедрі	03.06.2025р.	виконано
9	Допуск кафедрою кваліфікаційної роботи до захисту	09.06.2025р.	виконано
10	Підготовка студента до захисту в ЕК	до 17.06.2025р.	

Завдання підготував науковий керівник

(підпис)

Голікова К.П.

(прізвище та ініціали)

Завдання одержав здобувач

(підпис)

Онищенко В.А.

(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Онищенко В.А. Підприємницькі ризики в умовах воєнного стану та шляхи їх мінімізації на підприємстві. – Рукопис.

Кваліфікаційна робота бакалавра за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Державний університет економіки і технологій. Кривий Ріг, 2025.

У бакалаврській роботі досліджено підприємницькі ризики в умовах воєнного стану та запропоновано шляхи їх мінімізації на прикладі ТОВ «Кернел-Трейд». Акцентовано на важливості комплексного підходу до оцінки ризиків для забезпечення стабільності аграрних підприємств.

У першому розділі проаналізовано теоретико-методичні засади підприємницького ризику, його сутність, природу та методи управління. Визначено, що підприємницький ризик є невід'ємною частиною будь-якої економічної діяльності в умовах невизначеності, обумовлений впливом внутрішніх та зовнішніх чинників. Особливу увагу приділено специфіці аграрного підприємництва, де ризики посилюються сезонністю, природними факторами, високими капіталовкладеннями та тривалим виробничим циклом. В умовах воєнного стану ризики значно зростають через загрозу втрати майна, порушення логістики та збільшення вартості ресурсів.

У другому розділі проведено детальний аналіз фінансово-економічних показників ТОВ «Кернел-Трейд» за 2019–2023 роки, що засвідчило високу чутливість підприємства до змін зовнішнього середовища та його здатність адаптуватися до кризових умов. Виявлено позитивні тенденції у валовому та чистому прибутку завдяки раціональному використанню ресурсів та оптимізації витрат. Відзначено значне покращення фінансової стійкості та платоспроможності підприємства у 2023 році.

У третьому розділі обґрунтовано ключові напрями мінімізації підприємницьких ризиків ТОВ «Кернел-Трейд» у воєнний період. Розроблено інтегровану систему управління ризиками, що базується на системному, адаптивному та багаторівневому підході. До основних складових цієї системи віднесено інтеграцію цифрових технологій (точне землеробство, Open Agribusiness), використання структурованих моделей управління (COSO ERM, PRRR) та інформаційно-аналітичне забезпечення прийняття рішень. Реалізація запропонованих підходів до стратегічного управління ризикостійкістю забезпечує стабільне функціонування, гнучкість, інноваційність та адаптивність бізнес-моделі підприємства навіть у складних умовах воєнного стану.

Ключові слова: підприємницькі ризики, воєнний стан, мінімізація ризиків, аграрне підприємство, управління ризиками, адаптивність, цифрові технології.

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОГО РИЗИКУ В ГОСПОДАРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	10
1.1. Сутність підприємницького ризику в господарській діяльності підприємства	10
1.2. Ризики аграрного підприємництва в умовах війни	16
1.3. Методика оцінки підприємницьких ризиків в господарській діяльності підприємства	24
Висновки до розділу 1	32
РОЗДІЛ 2. ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ РИЗИКІВ ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД»	33
2.1. Організаційно-економічна характеристика ТОВ «Кернел-Трейд» та перспектив його розвитку	33
2.2. Оцінка підприємницьких ризиків ТОВ «Кернел-Трейд» в умовах невизначеності	50
Висновки до розділу 2	58
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ МІНІМІЗАЦІЇ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ РИЗИКІВ ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	60
3.1. Формування сучасної системи мінімізації підприємницьких ризиків ТОВ «Кернел-Трейд» в умовах воєнного стану	60
3.2. Оцінка економічної результативності наведених заходів на ефективність діяльності ТОВ «Кернел-Трейд»	69
Висновки до розділу 3	78
ВИСНОВКИ	80
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	83
ДОДАТКИ	89

ВСТУП

Підприємницька діяльність і прийняття відповідних рішень невіддільні від наявності ризиків. Ризик є невід'ємною характеристикою підприємництва та ринкової економіки загалом. Він виникає через мінливість зовнішнього середовища, зокрема через невизначеність умов господарювання, які безпосередньо чи опосередковано впливають на результати бізнесу.

Зміни у соціально-економічних відносинах, розширення інформаційних каналів та процеси глобалізації посилюють невизначеність і нестабільність зовнішніх факторів. Це означає, що з часом зовнішні впливи створюють все більше ризиків для підприємницької діяльності. Водночас кількість факторів, які треба враховувати як потенційні зовнішні ризики, постійно зростає.

Аграрний сектор відзначається більш високим рівнем ризику порівняно з іншими галузями бізнесу. Результати діяльності у цьому сегменті значною мірою залежать від біологічних чинників, що важко прогнозувати.

В умовах воєнного конфлікту ризики у аграрному підприємстві значно зросли. Важливою умовою збереження конкурентоспроможності та розвитку аграрних підприємств є здатність ефективно ідентифікувати та управляти цими ризиками. Зрозумівши природу та масштаби потенційних загроз, підприємства можуть вчасно вживати заходів для їх мінімізації або запобігання.

Аналіз наукових джерел показує, що ризики і їхній вплив на бізнес досліджуються як українськими, так і зарубіжними вченими. Зарубіжні дослідження зосереджені переважно на двох напрямках: перший — це вивчення інвестиційних ризиків із застосуванням математичних моделей диверсифікації і страхування, другий — практичне управління ризиками підприємництва.

Вітчизняні дослідники, зокрема О. Вараксіна, І. Горго, Ю. Губені, А. Жигірь, І. Свиноус, О. Гаврик, Р. Скриньовський, Ю. Тиркало, І. Чуприна, приділяють значну увагу розумінню природи підприємницького ризику,

аналізу його причин, методів оцінки та управління. Більшість з них трактують ризик як потенційну загрозу втратам і збиткам у бізнесі. Зокрема, А. Жигір розглядає підприємницький ризик як ймовірність неповернення вкладених коштів у виробництво та збут продукції. Подібну позицію має і Ю. Губені, який акцентує на можливості втрати ресурсів чи недоотримання доходу, що не піддаються страхуванню.

Ю. Тюленєва пропонує розглядати підприємницький ризик як результат ухвалення рішень у ситуаціях вибору, що супроводжуються невизначеністю щодо успіху, невдачі або відхилення від запланованих цілей.

Щодо аграрного бізнесу, численні дослідження проведені такими науковцями, як І. Артимонов, Г. Євтушенко, Н. Тимків, А. Шешеня, В. Жмуденко, О. Кіпрєєва, Н. Кириченко, Л. Алещенко, Т. Мірзоєва, О. Томашевська, О. Рудич та іншими. Вони зосереджували увагу на класифікації ризиків у сільському господарстві, особливостях їх прояву, теоретичних основах, а також на методах управління ризиками, поведінці підприємств у ризикованих ситуаціях і готовності приймати ризики.

Метою дослідження є процес визначення підприємницьких ризиків в умовах воєнного стану та визначення шляхів їх мінімізації на підприємстві.

Основними завданнями дослідження є:

- визначення сутності підприємницького ризику в господарській діяльності підприємства;
- дослідження ризиків аграрного підприємництва в умовах війни;
- огляд методики оцінки підприємницьких ризиків в господарській діяльності підприємства;
- дослідження організаційно-економічної характеристики ТОВ «Кернел-Трейд» та перспектив його розвитку;
- оцінювання підприємницьких ризиків ТОВ «Кернел-Трейд» в умовах невизначеності;
- формування сучасної системи мінімізації підприємницьких ризиків ТОВ «Кернел-Трейд» в умовах воєнного стану;

- оцінювання економічної результативності наведених заходів та її вплив на ефективність діяльності ТОВ «Кернел-Трейд».

Об'єктом дослідження є процес управління підприємницькими ризиками в умовах воєнного стану на прикладі діяльності ТОВ «Кернел-Трейд». Особлива увага приділяється оцінці впливу зовнішніх та внутрішніх факторів, які формують ризикове середовище, а також розробці та впровадженню ефективних заходів для мінімізації цих ризиків задля збереження конкурентоспроможності підприємства і забезпечення сталого розвитку в нестабільних економічних і соціально-політичних умовах.

Предметом дослідження є науково-теоретичні, методичні і практичні основи аналізу та управління підприємницькими ризиками, а також механізми їхнього зниження, адаптовані до специфіки функціонування аграрного сектору в умовах воєнного стану. Особливої актуальності це набуває для агропідприємств, таких як ТОВ «Кернел-Трейд», що працюють у сфері агробізнесу, де результати діяльності значною мірою залежать від природних чинників, логістичних викликів і політичної нестабільності.

Для досягнення поставлених завдань у роботі застосовано комплекс методів дослідження. Зокрема, теоретичне узагальнення і системний аналіз дали змогу виявити основні тенденції та закономірності формування підприємницьких ризиків у воєнний період. Економіко-статистичні методи дозволили провести кількісну оцінку впливу різних факторів на фінансово-економічні показники діяльності підприємства. За допомогою порівняльного аналізу було досліджено динаміку ризиків і адаптивність підприємства до змін зовнішнього середовища, а трендовий аналіз допоміг оцінити ефективність реалізованих стратегій мінімізації ризиків у різні періоди часу.

Інформаційною основою для дослідження стали роботи провідних українських і міжнародних науковців у галузі управління ризиками, а також законодавчі акти України, включаючи укази Президента, постанови Верховної Ради та Кабінету Міністрів, нормативно-правові документи з охорони праці і безпеки, статистичні звіти Міністерства економічного розвитку та торгівлі

України, Державної служби статистики, а також внутрішня документація та офіційні публікації ТОВ «Кернел-Трейд». Такий широкий спектр джерел дозволив забезпечити комплексний підхід до аналізу проблеми.

Автор кваліфікаційної роботи виконав усі дослідницькі завдання самостійно. Методологічна основа роботи та практичні рекомендації, розроблені в рамках дослідження, були погоджені та отримали схвалення наукового керівника, що засвідчує їхню відповідність академічним вимогам і практичній значущості.

Загальний обсяг роботи становить 88 сторінок, в яких викладено результати аналізу з використанням 10 таблиць, 15 графіків і схем, а також 8 додатків, що ілюструють практичні аспекти дослідження. У роботі проаналізовано і систематизовано 67 джерела літератури, що охоплюють найактуальніші наукові дослідження та нормативно-правову базу у сфері управління підприємницькими ризиками, зокрема в умовах воєнного стану.

Дослідження має практичну цінність, оскільки розроблені пропозиції можуть бути використані керівництвом ТОВ «Кернел-Трейд» для підвищення стійкості бізнесу в складних умовах та зниження негативних наслідків зовнішніх загроз. Таким чином, результати роботи сприяють не лише підвищенню ефективності управління підприємницькими ризиками, а й зміцненню економічної безпеки підприємства в цілому.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОГО РИЗИКУ В ГОСПОДАРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

1.1. Сутність підприємницького ризику в господарській діяльності підприємства

Сучасні науковці неоднозначно тлумачать сутність підприємницького ризику, підкреслюючи його багатогранну природу. Хоча ризик часто асоціюється з потенційними втратами, він водночас може слугувати джерелом додаткового прибутку. Наприклад, С. Тітова вважає, що підприємницький ризик — це не лише можливість зазнати збитків, але й шанс отримати вищі доходи [49].

Взаємозв'язок між підприємництвом і ризиком закріплений у правовому полі України. Так, згідно зі статтею 42 Господарського кодексу України, підприємництво визначається як діяльність, яка здійснюється на власний ризик і має на меті отримання прибутку шляхом виробництва, виконання робіт або надання послуг [11].

За визначенням В. Кравченка, ризики у підприємницькій діяльності пов'язані з можливістю не досягти поставлених цілей через неочікувані зміни у зовнішньому або внутрішньому середовищі [30].

Дослідники В.О. Благодатний та Л.А. Мармуль розширюють трактування цього поняття, розглядаючи його не лише як можливість зазнати фінансових втрат чи не досягти цілей, але й як індивідуальну особливість підприємницької поведінки, що базується на суб'єктивному сприйнятті економічної дійсності [26].

У літературі також представлено підхід до розуміння підприємницького ризику як багатогранного явища, що включає кілька аспектів. З позиції наслідків ризик проявляється у відхиленні фактичних результатів від запланованих. Якщо ж оцінювати його як інструмент аналізу, то ризик є

показником ймовірності настання тих чи інших економічних подій. А з погляду джерел виникнення, підприємницький ризик є результатом невизначеності, зумовленої неповною або неточною інформацією. Як елемент управлінських рішень, ризик у бізнесі виявляється у можливості не досягти поставлених цілей через помилки в ухвалених рішеннях [62].

Таким чином, підприємницький ризик — це ймовірність втрати прибутку або нездатності повернути інвестовані кошти в процесі реалізації підприємницької діяльності, що обумовлено низкою як зовнішніх, так і внутрішніх факторів.

С. Тітова підкреслює, що ризик у підприємстві є неминучим через дію ринкових механізмів, вільну конкуренцію та свободу економічної діяльності [49].

Є.В. Мних розглядає підприємницький ризик як вірогідність виникнення загроз, що можуть призвести до втрати підприємством частини ресурсів, недоотримання запланованого прибутку або ж до додаткових витрат внаслідок подій, які змінюють умови функціонування економічної системи [36].

Б.А. Райзберг вважає, що ризик у сфері підприємництва виникає в усіх видах діяльності, пов'язаних із виробництвом товарів і послуг, їх реалізацією, а також при проведенні товарно-грошових, фінансових операцій, комерційних дій, і в процесі реалізації соціально-економічних чи науково-технічних проєктів [42].

Науковці [4] звертають увагу на те, що підприємницький ризик є проявом загрози можливих втрат ресурсів або недоотримання доходу порівняно з очікуваними результатами, які були розраховані за умов ефективного використання наявних ресурсів.

О.В. Бондар також трактує підприємницький ризик як небезпеку можливої втрати ресурсів чи зниження прибутковості у порівнянні з варіантом, який передбачає їх раціональне використання. За її словами, господарський (або підприємницький) ризик виникає при здійсненні будь-якої

економічної діяльності, зокрема у виробництві, торгівлі, фінансових та комерційних операціях, а також під час реалізації інноваційних, соціально-економічних і науково-технічних проєктів [5].

О.В. Шепеленко підкреслює, що підприємницький ризик проявляється як форма господарювання в умовах невизначеності. У таких обставинах підприємець, завдяки своїм професійним навичкам та здібностям, може не лише мінімізувати вплив несприятливих випадкових чинників, а й скористатися ситуацією для отримання прибутку [55].

Сутність підприємницького ризику як економічної категорії визначається його основними функціями, які реалізуються в ході діяльності підприємства (див. рис. 1.1).

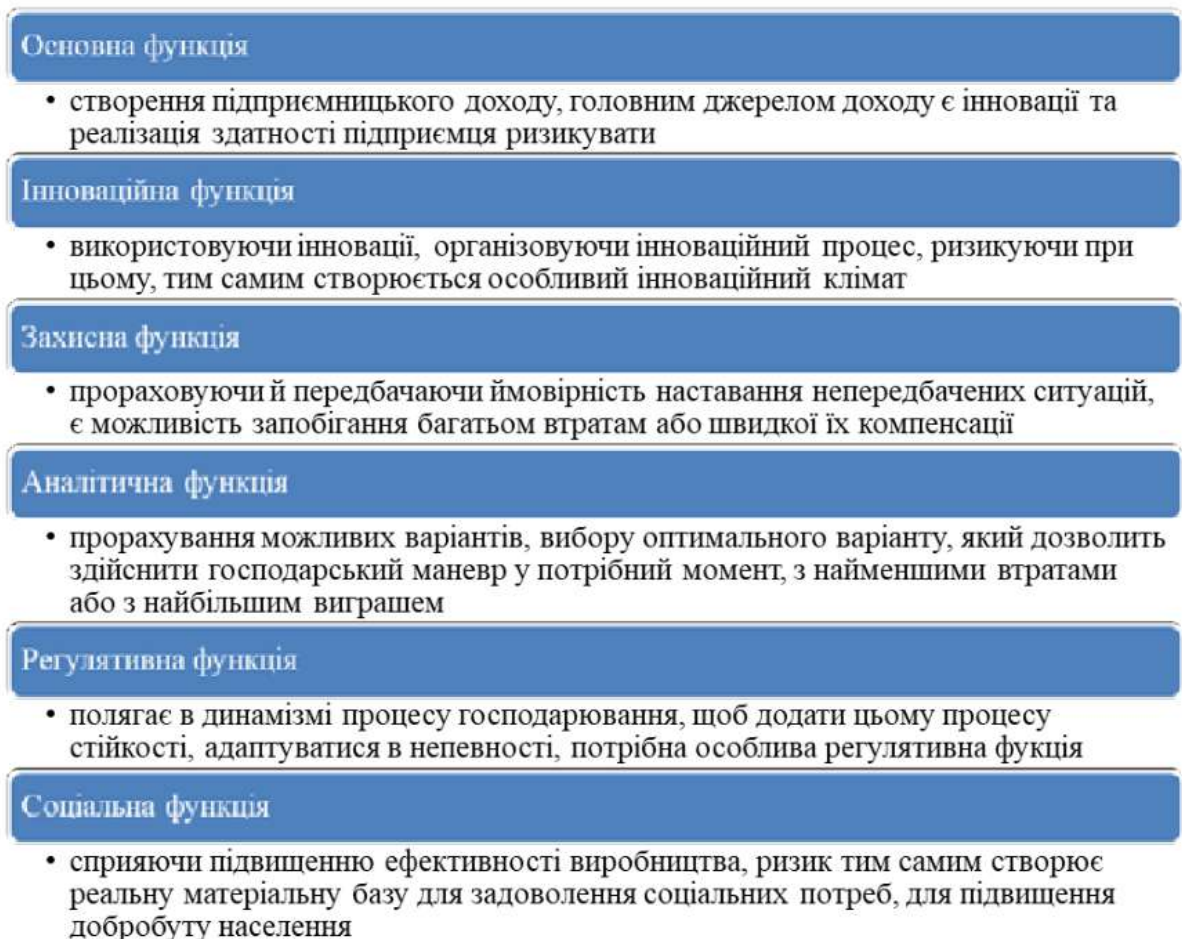

Рис. 1.1. Основні функції підприємницького ризику в господарській діяльності підприємства

Джерело: побудовано авторами на основі [20]

Щоб мінімізувати ймовірні негативні наслідки господарської діяльності та забезпечити конкурентоспроможність підприємства, управління ризиками має стати однією з головних задач кожного суб'єкта господарювання.

Процес управління ризиками можна охарактеризувати як сукупність інструментів, методів і дій, що дозволяють частково передбачити ризикові ситуації та вжити заходів для запобігання їх негативному впливу або ж зменшення його масштабів [8, с. 7].

У наукових джерелах [9] управління підприємницькими ризиками трактується як комплекс заходів економічного, організаційного та технічного характеру, які мають на меті виявлення типів ризику, їхніх джерел і чинників, аналіз рівня ризику, розробку стратегій та реалізацію заходів для зниження його рівня й уникнення можливих збитків.

Для кожного підприємства особливо важливим є ухвалення своєчасних і ефективних управлінських рішень щодо ризиків, застосовуючи найбільш придатні методи та інструменти залежно від конкретної ситуації. Часто доцільним є комбінування різних підходів (див. табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Основні механізми реагування на ризики в господарській діяльності

Способи та прийоми впливу на ризики	Сутнісна характеристика
1	2
Засоби впливу на ризик	
1. Зниження ризику	зменшення розмірів можливого збитку, або імовірності настання несприятливих подій. Найчастіше воно досягається за допомогою здійснення попереджувальних організаційно-технічних заходів під якими розуміються різні способи посилення безпеки будинків і споруд, установка систем контролю, протипожежних пристроїв, проведення навчання персоналу прийомом поведіння в екстремальних ситуаціях тощо
2. Збереження ризику	на існуючому рівні може відбуватися за рахунок створення резервних фондів, самострашування, отримання кредитів, позик або державних дотацій для компенсування збитків та відновлення виробництва
3. Передачі ризику	передача відповідальності за нього третім особам (часто за винагороду) при збереженні існуючого рівня ризику. Це означає, що підприємець передає відповідальність за ризик комусь іншому, наприклад, страховій компанії. У цьому випадку передача ризику здійснюється шляхом страхування ризику
страхування	при страхуванні укладається угода, згідно з якою страховик (страхова компанія) за певну винагороду (страхову премію) зобов'язується повністю або частково відшкодувати страхувальнику (господареві об'єкта) збитки (страхову суму), яких він (застраховане ним майно) зазнав унаслідок настання передбачених страховим договором небезпечних подій

Продовження табл. 1.1

1	2
хеджування	хеджування – це система заходів, що дозволяють виключити або обмежити ризики фінансових операцій через несприятливі зміни курсу валют, цін на товари, відсоткових ставок і таке інше у майбутньому. До таких заходів належать ф'ючерсні та форвардні операції, опціони тощо
Прийоми зниження ризику	
1. Уникнення ризику:	заходи, спрямовані на недопущення ризикованих ситуацій. Превентивні заходи уникнення ризику
універсальні методи	характерні для різних видів ризику і за суттю мають однаковий характер впливу. Наприклад, розробка різних нормативно-регламентуючих документів, забезпечення дотримання трудової, виробничої та технологічної дисципліни тощо.
спеціальні методи	спрямовані на недопущення окремих видів підприємницького ризику, пов'язаного з можливим зростанням цін, зміною курсу валют або падінням ділової активності. Прикладом превентивних заходів, спрямованих на уникнення ризику, слугують удосконалення управління та виробництва, бізнес планування
2. Прийняття ризику	означає залишення всього ризику чи його частини на відповідальності підприємця. У цьому випадку приймається рішення про покриття можливих втрат власними засобами, за рахунок створення резервних фондів, самострахування, отримання кредитів, позик або державних дотацій для компенсування збитків та відновлення виробництва
3. Запобігання ризику	означає просте відхилення від заходу, що пов'язаний з ризиком. Цей метод допускає здійснення підприємством певних заходів і дій, що спрямовані на недопущення ризикових ситуацій. Недопущення ризикових ситуацій може бути досягнуте за рахунок: підвищення обґрунтованості підготовки і реалізації управлінських рішень; одержання додаткової інформації; розробки схем ділової активності, що уникають найбільшій зони збитків
4. Зниження ризику	це скорочення ймовірності й обсягу втрат. Резервування або самострахування, як спосіб зниження негативних наслідків настання ризикованих подій полягає створенні відособлених фондів відшкодування збитків за рахунок частини власних обігових коштів. Резервування коштів на покриття збитків може здійснюватися у натуральному вигляді (створення страхових запасів сировини і матеріалів) і у вартісному (на банківських рахунках). При створенні резервних фондів джерелом відшкодування втрат від настання ризику є прибуток
5. Вирівнювання ризику	процес нейтралізації негативного впливу здійснення ризикових операцій шляхом паралельного проведення аналогічних операцій з позитивним результатом або розподілу втрат серед суб'єктів, причетних до господарського ризику
вирівнювання ризику у просторі	розподіл можливих витрат в окремих підрозділах підприємства або серед сторін ризикованої ситуації замовником і підрядчиком, продавцем і покупцем тощо
вирівнювання ризику у часі	віднесення здійснення певних однорідних господарських операцій до однієї і тієї ж дати, тобто одночасне здійснення бартерних обліків, актів купівлі-продажу

Джерело: побудовано авторами на основі [5; 6; 8; 9; 10; 11; 12]

До основних етапів процесу управління ризиками в господарській діяльності належать: формування мети та основних завдань управління ризиками; визначення об'єкта впливу; вибір та застосування відповідної методики для оцінки ризику; реалізація заходів управління; оцінювання ефективності обраної стратегії [10, с. 245; 11, с. 64].

Наукові дослідження в галузі управління підприємницькими ризиками

підтверджують важливість правильного визначення пріоритетності та послідовності етапів управління, що також наочно зображено на рис. 1.2.

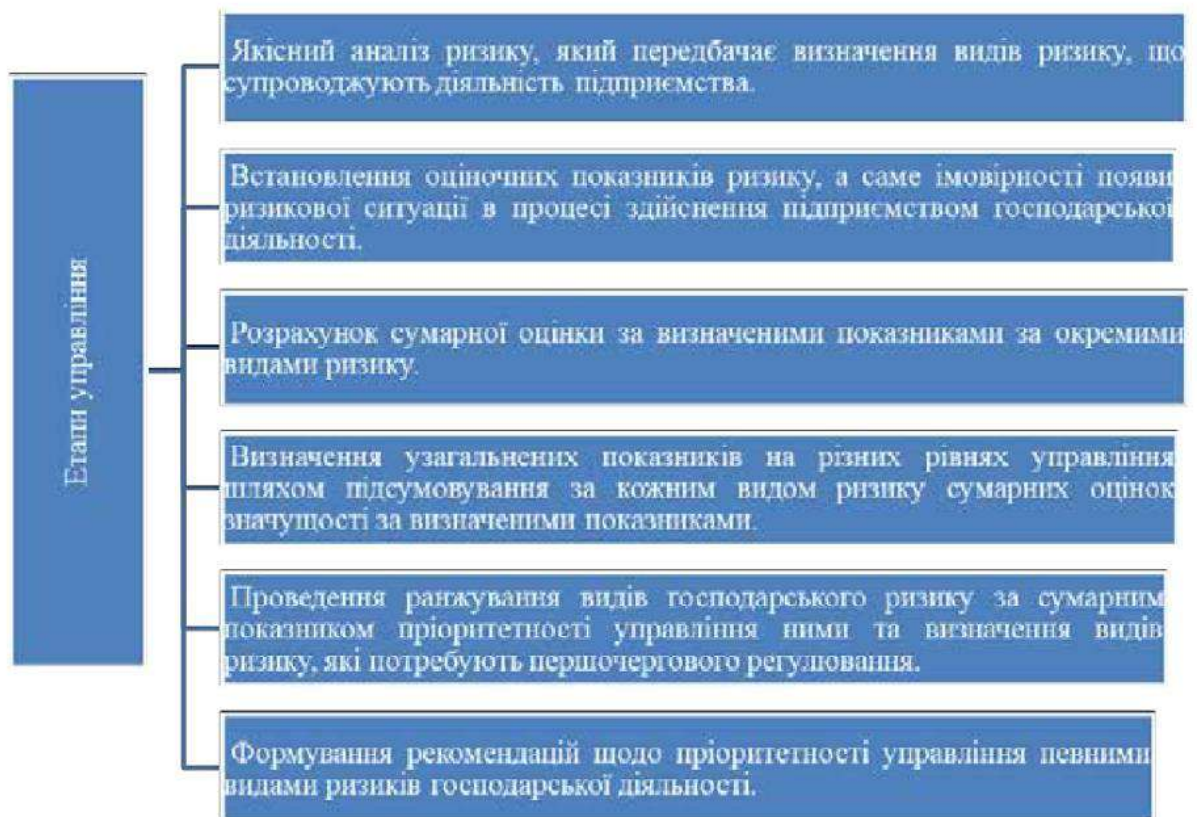

Рис. 1.2. Ключові стадії регулювання окремих ризиків у процесі господарювання

Джерело: побудовано авторами на основі [10]

Таким чином, здійснення господарської діяльності підприємства невід’ємно пов’язане з наявністю непередбачуваних факторів, які можуть із певною ймовірністю спричинити виникнення підприємницьких ризиків. У науковій літературі поняття підприємницького ризику розглядається з різних підходів, однак у більшості трактувань спільними є такі риси: ведення діяльності в умовах невизначеності, імовірність додаткових витрат ресурсів, а також можливість недоотримання запланованих доходів чи прибутку. При цьому ризик є притаманним усім сферам функціонування підприємства.

Виділено основні функції підприємницького ризику, які слугують базою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо застосування ефективних методів впливу на ризики. Чітке визначення етапів управління

ризиками та встановлення їх ієрархії сприяє стабільному розвитку підприємства, забезпечує своєчасне реагування на зміни ринкової ситуації й дає змогу зберігати конкурентні переваги.

1.2. Ризики аграрного підприємництва в умовах війни

Ризик у сфері аграрного підприємництва варто розглядати як ймовірність втрати прибутку або неповернення інвестицій, вкладених у діяльність, пов'язану з агробізнесом, зокрема у виробництво та реалізацію товарів, робіт і послуг у сільськогосподарському секторі. Він формується під впливом об'єктивних законів ринкової економіки. Основними факторами ризику в аграрній діяльності є нестабільність зовнішнього середовища, що спричиняє непередбачувані зміни у внутрішніх виробничих, фінансових, маркетингових та логістичних процесах.

Вчені Т. Мірзоева та О. Томашевська підкреслюють, що аграрне виробництво є одним із найбільш ризикових напрямів економіки. Високий рівень ризику пояснюється впливом природних стихій, сезонністю виробництва та тривалим циклом обігу капіталу. Весь виробничий процес аграрного бізнесу супроводжується сукупністю взаємопов'язаних системних ризиків [35].

Підприємницькі ризики в аграрній сфері мають значний рівень через специфіку виробництва. Це включає тісний зв'язок із природними умовами, тривалий і складний виробничий цикл, залежний від біологічних факторів, високі капіталовкладення, сезонність та важливість земельних ресурсів. Наприклад, при вирощуванні зернових, технічних або овочевих культур існує загроза несприятливих кліматичних умов і навіть стихійних лих. У тваринництві підприємства стикаються з ризиками втрат через хвороби чи неефективні зоотехнічні заходи. Крім того, аграрний бізнес характеризується високою сезонністю, довгим періодом обороту капіталу, значними

капіталовкладеннями та іншими факторами, що можуть викликати ризики у підприємницькій діяльності.

В умовах війни найбільший ризик для аграрного бізнесу пов'язаний із можливістю фізичної втрати майна. Через те, що аграрне виробництво безпосередньо прив'язане до власних чи орендованих земельних ділянок, тобто має локальне розміщення, а також через специфічне матеріально-технічне забезпечення і високу капіталомісткість, ризик втрати майна значно зростає, адже перенести аграрні виробничі потужності в інше місце дуже складно або неможливо.

На початку повномасштабного вторгнення бойові дії охопили десять областей України, де розташовано близько 43,3 % усіх сільськогосподарських угідь країни. За 2021 рік на цій території було вироблено приблизно 40,2 % зернових, 48,8 % соняшнику, 42,6 % овочів, 30 % ріпаку та 24,4 % сої [46]. Станом на 1 квітня 2023 року під окупацією залишалось близько 20 % сільськогосподарських земель, серед яких майже вся Луганська область, 72 % території Запорізької та Херсонської областей, 55 % Донеччини і близько 2 % Харківської області.

Київська школа економіки разом із Міністерством аграрної політики та продовольства України оцінили збитки аграрного сектору, спричинені війною. За їхніми даними, найбільші втрати у 2022 році стали наслідком знищення чи пошкодження сільськогосподарських угідь та неможливості зібрати врожай. Загальна сума збитків оцінюється приблизно у 2,135 мільярда доларів США [46].

На звільнених територіях або у зонах активних бойових дій більшість угідь заміновані, що унеможливорює їхнє використання. У північних областях основні масиви вже розміновані, однак постійні обстріли прикордонних районів Чернігівської та Сумської областей завдають шкоди родючому шару ґрунту. Окрім цього, вибухи мін призводять до забруднення земель небезпечними хімічними речовинами, що може спричинити токсичність вирощеної продукції для споживачів. Військова діяльність, зокрема зведення

бліндажів і рух техніки, руйнує екосистеми зон бойових дій і погіршує якість та родючість ґрунтів.

Згідно із Законом України «Про правовий режим воєнного стану», аграрні підприємства продовжують працювати у звичайному режимі, поки не надійдуть розпорядження від уповноважених органів влади. При цьому ці органи мають право використовувати виробничі та трудові ресурси аграріїв для потреб оборони, змінювати режим роботи та навіть примусово вилучати майно. Після завершення воєнного стану майно має бути повернене або компенсована його вартість [52].

Отже, у період війни ключовим ризиком для аграрного підприємництва є загроза втрати земельних ділянок і фізичного майна, а також неможливість вести аграрну діяльність. Імовірність настання таких подій зростає із наближенням до лінії фронту. За рівнем ризику регіони України можна поділити на три групи:

I група – області з низькою ймовірністю втрати землі та майна: Львівська, Тернопільська, Закарпатська, Чернівецька, Івано-Франківська, Хмельницька, Вінницька;

II група – області зі середнім ризиком фізичної втрати майна, зокрема прикордонні регіони, де земельні ділянки можуть вилучатися для прикордонної інфраструктури: Волинська, Рівненська, Житомирська, Київська, а також близькі до фронту Одеська, Кіровоградська, Черкаська, Полтавська;

III група – області з високим ризиком втрати майна: Чернігівська та Сумська (під постійними обстрілами), прифронтові Харківська, Дніпропетровська, Миколаївська області.

IV група — це регіони з дуже високим ризиком фізичної втрати майна, до яких належать тимчасово окуповані території та зони активних бойових дій, зокрема Автономна Республіка Крим, а також Донецька, Луганська, Запорізька та Херсонська області. Якщо в українському законодавстві передбачено механізми компенсації у разі вилучення земель та майна, то на

окупованих територіях це майно втрачається безповоротно.

Незалежно від місцезнаходження аграрних підприємств, існує значний ризик втрати рентабельності основної діяльності, що може призвести до банкрутства суб'єктів аграрного сектору. Основними факторами цього ризику є стрімке зростання цін на паливно-мастильні матеріали, добрива, насіння, а також ускладненість логістичних процесів.

Посівна кампанія 2022 року проходила на тлі ракетних ударів по нафтопереробних заводах, терміналах і сховищах нафти, що викликало не лише зростання вартості пального, а й його гострий дефіцит. У березні 2022 року дизельне паливо, яке є найпоширенішим серед агровиробників, коштувало більше за бензин А-95. Завдяки підтримці Європейського Союзу, впровадженню нульової ставки акцизу та зниженню ПДВ до 7 % вдалося стабілізувати ринок пального. Проте у квітні 2022 року ціна дизеля зросла на 34,6 % (на 9760 грн у порівнянні з 2021 роком), а у травні — на 65,6 % (на 18320 грн порівняно з травнем 2021-го). Пальне дорожчало протягом усього року, хоч у вересні 2022 року Верховна Рада повернула акциз на пальне, що дещо врівноважило ситуацію [2].

Подібна ситуація склалася і з мінеральними добривами. Вітчизняні аграрії зіткнулися з гострим дефіцитом через зупинку провідного виробника азотних і комплексних добрив — ПрАТ «Севєродонецьке об'єднання Азот», що раніше забезпечував близько третини внутрішнього ринку. Логістичні труднощі, зокрема блокування морських портів — основних пунктів постачання, додатково ускладнили доставку. Перехід на залізничний транспорт обмежувався браком відповідних вагонів, що спричинило зростання транспортних витрат. Відмова від білоруських калійних добрив призвела до подорожчання комплексних NPK.

Як зазначає О. Арестархов, у першій половині 2022 року руйнування логістичних ланцюгів викликало регіоналізацію ринку добрив: в одних областях спостерігався надлишок аміачної селітри, а в інших — гострий дефіцит, що призводило до значної регіональної різниці у цінах [2]. Наразі

логістика добрив починає відновлюватися, але через зростання витрат на транспортування їх вартість залишилась високою, попри зниження цін на світових ринках. За 2022 рік ціни на мінеральні добрива підвищилися більш ніж удвічі: калійні — у 2,7 рази, комплексні NPK16:16:16 — у 2,3 рази, карбамід — у 2,2 рази, аміачна селітра — у 2 рази. Наприкінці 2022 року було відновлено мито на імпорт добрив.

Через обмеженість обігових коштів аграрії у 2022 році значно скоротили використання мінеральних добрив. Часто вони замінювали культури, які потребують великої кількості добрив, на менш вимогливі. За попередніми даними, споживання аміачної селітри впало майже вдвічі порівняно з 2021 роком, а ситуація з іншими видами добрив була ще гіршою.

Подібні труднощі спостерігалися і на ринку засобів захисту рослин, обсяги якого у 2022 році скоротилися на 25–30 %. Це означає, що сільськогосподарські підприємства використовували на третину менше агрохімікатів, ніж передбачалося технологічними картами [57].

Великий ризик для аграрного бізнесу пов'язаний із проблемами доступності як насіння, так і посадкового матеріалу, як у фізичному, так і в ціновому вимірі. Через труднощі з постачанням мінеральних добрив багато сільськогосподарських підприємств відмовляються від використання насіння гібридних сортів, яке для досягнення максимальної схожості та запланованої врожайності вимагає чітко збалансованої системи живлення. Це, у свою чергу, призводить до зниження врожайності. У 2022 році через труднощі з вивезенням зерна було скорочено посіви кукурудзи та ярих зернових культур. Частина господарств намагалась убезпечити себе від можливих збитків, замінюючи площі під ярі зернові та кукурудзу на сою та соняшник. На сьогодні насіння соняшнику є одним із найдефіцитніших видів насінневої продукції, що майже повністю імпортується.

Подорожчання та обмежена доступність матеріально-технічних ресурсів призводять до порушення технологічних норм вирощування сільськогосподарських культур. Як наслідок, знижується основний показник

ефективності — врожайність. За даними Міністерства аграрної політики та продовольства України, у 2022 році врожайність ключових культур була нижчою, ніж у 2021-му: пшениці — на 12,8 %, соняшнику — на 11,8 %, сої — на 8 %, ріпаку — на 2,5 %. Водночас, порівняно з 2020 роком, показники залишилися вищими. Це стало можливим завдяки тому, що у 2022 році аграрії використовували раніше накопичені запаси матеріалів, що дозволило отримати хоч і знижену, але прийнятну врожайність. Водночас у 2023 році ризики подальшого зниження технологічної ефективності зростають.

Ще однією важливою проблемою є зберігання продукції, особливо в умовах руйнування системи елеваторів. Як підкреслює М. Сирота, аграрії частково вирішують цю проблему, застосовуючи рукави, підлогові склади та інші тимчасові сховища. Однак такі методи зберігання спричиняють підвищений ризик втрат обсягів зерна та погіршення його якості (Сирота, 2023). Навіть попри дефіцит продовольства та лояльність світових ринків до української агропродукції, існують сумніви щодо якості та збереження товарних властивостей зерна, кукурудзи та соняшнику. Існує прямий зв'язок між якістю продукції і її ціною, тож збільшення ризику втрати якісних характеристик тягне за собою зниження продажної вартості, а також зменшення маржинальності, прибутковості та рентабельності [57].

У тваринництві основними викликами війни стали перебої з електропостачанням, що особливо ускладнило роботу м'ясного та яєчного птахівництва. Водночас через складнощі з вивезенням зерна значно знизилась ціна на корми, особливо на комбікорми вітчизняного виробництва. Здавалося б, здешевлення кормів мало б сприяти розвитку тваринництва, важливої складової продовольчої безпеки. Проте підприємства стикнулися з подорожчанням молодняку для відгодівлі, оскільки через недостатній розвиток селекції в Україні молодняк свиней і птиці закуповується за кордоном. Ускладнення логістики та девальвація гривні спричинили зростання відповідних витрат. З іншого боку, ціни на м'ясну продукцію стримуються низьким попитом в Україні та обмеженнями на експорт, що

призводить до зниження прибутковості цього виду діяльності.

Крім специфічних галузевих факторів, варто відзначити загальноекономічні ризики для підприємництва, серед яких – скорочення обсягів виробництва, уповільнення зростання ВВП, зростання інфляції, збільшення державного боргу, зниження платоспроможності бізнесу, відтік депозитів із банків, а також падіння платоспроможного попиту населення. У 2022 році рівень інфляції досяг 126,6 %. За останні п'ять років гривня подешевшала відносно долара США на 21,6 %, а відносно євро – на 13,2 %. Під час дії військового стану Національний банк України здійснює валютне регулювання, підтримуючи фіксований курс гривні.

Постійний дефіцит обігових коштів змушує аграрні підприємства широко використовувати короткострокове кредитування. В цьому контексті важливим фактором, що впливає на розвиток аграрного бізнесу, є облікова ставка Національного банку України, від якої залежить вартість кредитних ресурсів і, відповідно, їх доступність. У 2022 році НБУ підвищив облікову ставку до 25 %, що перевищує середній показник 2021 року на 15 відсоткових пунктів. Це призвело до значного подорожчання кредитів у комерційних банках. Водночас у березні 2022 року в бюджет України внесли зміни, що збільшили обсяг державних гарантій для підтримки комерційного кредитування. Програма «Доступні кредити 5-7-9%» була розширена, що дало можливість аграрним підприємствам отримувати короткострокові кредити під 0 % на перші шість місяців і під 5 % — на наступні шість.

Також у березні 2022 року в держбюджет були внесені корективи, що дозволили збільшити обсяги державних гарантій. Завдяки цьому було надано додаткові гарантії, а перелік банків-учасників програми державних портфельних гарантій розширився. Окрім того, в умовах воєнного стану було спрощено умови участі аграрних підприємств у цих програмах [29].

Висновки. Аграрне підприємництво зазнає впливу багатьох системних ризиків, характерних для будь-якої сфери бізнесу. Проте специфіка аграрного сектору породжує низку унікальних викликів, що пов'язані з залежністю

ефективності виробництва від природних (біологічних) факторів, ключовою роллю земельних ресурсів, тривалістю виробничих циклів та складністю технологічних процесів. В умовах війни ці ризики значно зросли. Найважливішими стали загрози втрати майна та земельних ділянок. Водночас існують серйозні проблеми з фізичною і ціновою доступністю матеріально-технічних ресурсів (пальне, мінеральні добрива, насіння, корми, засоби захисту рослин і тварин), що викликає виробничі ризики, пов'язані з порушенням технологій, зниженням продуктивності та обсягів сільськогосподарської продукції. Паралельно зростає і ризик втрати рентабельності виробництва. З одного боку, збільшення вартості технологічних процесів призводить до підвищення собівартості продукції, а з іншого — обмежені експортні можливості і несприятлива кон'юнктура на внутрішньому ринку унеможливають підняття цін на продукцію. Через порушення логістики експорту зросли транспортні витрати, що також негативно впливає на маржинальність аграрного бізнесу. Для сільського господарства додатково характерні ризики, пов'язані з погіршенням інвестиційного клімату, відтоком капіталу та замороженням інвестиційних проєктів.

Попри усі складнощі воєнного часу, аграрні підприємства продемонстрували певну стійкість: майже всі придатні до обробітку площі були засіяні, а урожайність сільськогосподарських культур залишалась порівняно високою. Впровадження тимчасових механізмів оподаткування під час воєнного стану допомогло агровиробникам частково компенсувати фінансові втрати через зниження рентабельності. Особлива увага держави до аграрного сектору як ключового напрямку економіки, а також підтримка міжнародних партнерів під час посівної кампанії 2022 року і вивезення врожаю 2021-го сприяли пом'якшенню рівня ризиків у аграрному бізнесі.

Головними методами управління ризиками у воєнних умовах стали диверсифікація господарської діяльності (коригування структури виробництва) та розвиток агропідприємствами послуг із постачання

матеріалів, зберігання, транспортування і переробки продукції. Водночас система страхування аграрних ризиків потребує значного вдосконалення, оскільки вона не змогла ефективно протистояти викликам воєнного часу.

1.3. Методика оцінки підприємницьких ризиків в господарській діяльності підприємства

Підприємницький ризик – це економічна категорія, що поєднує об'єктивні та суб'єктивні аспекти і має імовірнісний характер. Він відображає невизначеність кінцевих результатів діяльності через можливий вплив різних факторів, які не завжди враховуються під час планування. Відповідно до Господарського та Цивільного кодексів України, існує кілька видів ризиків, що супроводжують учасників господарського й цивільного обороту: зокрема, підприємницький ризик (пов'язаний із веденням підприємницької діяльності), зобов'язальний ризик, а також страховий ризик.

До категорії підприємницьких ризиків належать безпосередньо ризик, пов'язаний з бізнес-діяльністю, а також ризики можливих збитків учасників різних форм господарських товариств — командитних товариств, товариств з обмеженою відповідальністю, акціонерних товариств тощо. Отже, підприємницький ризик можна визначити як імовірність втрати або недоотримання доходів або ресурсів у процесі здійснення підприємницької діяльності.

Для оцінки підприємницьких ризиків застосовують два основні підходи. Перший – якісний, що передбачає визначення ключових показників ризику, етапів діяльності, на яких вони виникають, ідентифікацію потенційних зон ризику. Другий – кількісний, який дозволяє оцінити ризики в числовому вираженні, як окремі ризики, так і ризик проекту чи виду діяльності загалом.

Якісний аналіз ризиків спрямований на оперативне визначення їхньої важливості і вибір відповідних методів реагування. Він включає аналіз умов

виникнення ризиків та їх впливу на бізнес за допомогою стандартних методів, що дозволяють частково знизити невизначеність при прийнятті рішень. Основними якісними методами оцінки підприємницьких ризиків є метод мозкового штурму, експертних оцінок, асоціацій, аналогії та метод Делфі.

Метод мозкового штурму полягає у стимулюванні творчої активності для генерування максимальної кількості ідей, навіть найнеочікуваніших, з подальшим відбором реалістичних варіантів рішень. Його суть — послабити контроль над мисленням, дозволивши думкам вільно рухатися у напрямку розв'язання проблеми, що дає змогу виходити за межі традиційних підходів.

Метод експертних оцінок передбачає залучення досвіду і знань фахівців для аналізу ризиків та врахування різноманітних якісних чинників, що впливають на ситуацію.

Метод асоціацій базується на активному використанні асоціативного мислення для генерування нових ідей шляхом порівняння досліджуваного явища з іншими схожими об'єктами чи процесами. В цьому методі важливу роль відіграють уява і творчий потенціал учасників [28].

Метод аналогії базується на аналізі доступної інформації про реалізацію підприємцем схожих проєктів у минулому, з метою оцінити ймовірність виникнення витрат. Проте варто враховувати, що навіть у випадках простих і добре відомих невдалих проєктів досить складно створити умови для повноцінного майбутнього аналізу, тобто підготувати детальний і реалістичний набір сценаріїв можливих невдач. Для більшості ризиків і потенційних збитків характерні такі особливості: їх причини накопичуються поступово протягом тривалого часу; вони суттєво різняться між собою; їхній вплив проявляється в результаті складної взаємодії багатьох непередбачуваних факторів.

Метод Делфі полягає у поетапному опитуванні експертів із різних сфер науки та техніки, щоб сформувати комплексну інформацію, яка відображає їхні індивідуальні оцінки, що базуються на обґрунтованому досвіді. У цьому методі використовуються серії анкет, у яких фіксуються результати

попередніх опитувань. Метод широко застосовується для прогнозування науково-технічного розвитку, майбутніх відкриттів, а також для формування уявлень про довгострокові соціально-економічні тенденції.

Однією з ключових задач у підприємстві є кількісна оцінка ризику, особливо при виборі інвестиційних варіантів. Кількісні методи поділяють на оцінку в абсолютних і відносних величинах. У першому випадку ризик вимірюється конкретними показниками, наприклад, частотою виникнення або розміром можливих фінансових втрат. Важливо чітко розрізняти такі поняття, як витрати, збитки та втрати: витрати – це інвестиції у реалізацію проєкту, збитки виникають у разі несприятливих обставин і становлять додаткові витрати понад планові, а втрати – це зменшення прибутку порівняно з очікуваним рівнем. Саме величина втрат слугує показником ступеня ризику.

До основних кількісних методів оцінки ризиків належать: розрахунково-аналітичний, статистичний, методи теорії ігор, метод «дерева рішень», аналіз чутливості та імітаційне моделювання.

Розрахунково-аналітичний метод, або метод аналізу доцільності витрат, полягає у визначенні різного ступеня ризику для окремих напрямів діяльності та елементів витрат. Цей підхід допомагає ідентифікувати потенційно ризиковані ділянки, розподіляючи витрати на зони з різними рівнями ризику — від безризикової, де втрати мінімальні або відсутні, до зони катастрофічного ризику, де можливі втрати можуть призвести до банкрутства підприємства або загрози життю і здоров'ю людей.

Статистичний метод базується на аналізі даних про минулі втрати і прибутки у відповідній сфері діяльності з метою визначення ймовірності подій і величини ризику. Імовірність оцінюється через частоту виникнення певних результатів, а ризик визначається ступенем варіабельності доходів. Чим більша непередбачуваність прибутку, тим вищий рівень ризику [28].

До статистичних показників, які застосовуються для оцінки рівня ризику в підприємницькій діяльності, відносяться такі основні величини:

1. P_i — ймовірність або частота виникнення певної випадкової події.

Визначення може проводитись як суб'єктивними, так і об'єктивними методами. Об'єктивний підхід передбачає розрахунок частоти на основі статистичних даних про кількість фактів появи події в минулому:

$$P_i = \frac{n'}{n}, \quad (1.1)$$

де n — загальна кількість випадків, а n' — кількість подій, які нас цікавлять.

2. $M(x)$ — математичне сподівання (або середнє значення) випадкової величини, наприклад, прибутку. Воно являє собою середньозважене усіх можливих результатів, де вагами служать ймовірності відповідних подій:

$$M(x) = \bar{x} = \sum_{i=1}^n x_i p_i, \quad (1.2)$$

де x_i — можливі значення випадкової величини, а p_i — відповідні ймовірності. Середнє не дозволяє обрати найкращий варіант, але дає загальне уявлення про очікуваний результат.

3. R — розмах варіації, який визначається як різниця між максимальним та мінімальним значенням досліджуваної характеристики:

$$R = \max x - \min x, \quad (1.3)$$

де $\max x$, $\min x$ — відповідно найбільше і найменше значення варіативної ознаки.

4. σ^2 — дисперсія, що відображає середнє квадратичне відхилення фактичних результатів від їх середнього очікуваного значення. Вона показує, наскільки значення розкидані навколо середнього:

$$\sigma^2 = \sum_{i=1}^n (x_i - M(x))^2 P_i, \quad (1.4)$$

де x_i — значення випадкової величини, $M(x)$ — її математичне сподівання, P_i — ймовірність відповідного значення.

5. σ — стандартне (середньоквадратичне) відхилення, що відображає максимальні можливі коливання параметра навколо середнього значення. Воно допомагає оцінити ступінь ризику з точки зору ймовірності його реалізації:

$$\sigma = \sqrt{\sigma^2} = \sqrt{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2 P_i}. \quad (1.5)$$

Чим більша ця величина, тим вище ризикованість відповідної діяльності.

6. k_v — коефіцієнт варіації, який використовується для порівняння ризику у різних напрямках діяльності або ситуаціях, особливо коли показники виражені в різних одиницях виміру. Обчислюється за формулою:

7.

$$k_v = \frac{\sigma}{\bar{x}} \times 100\%, \quad (1.6)$$

де σ — стандартне відхилення, \bar{x} — середнє значення. Значення коефіцієнта варіації коливаються від 0 до 100%. В залежності від його величини розрізняють такі рівні ризику:

- 0,0–0,1 — мінімальний ризик;
- 0,1–0,25 — низький ризик;
- 0,25–0,5 — допустимий ризик;
- 0,5–0,75 — критичний ризик;
- 0,75–1,0 — катастрофічний ризик [31].

Чим менше значення показника, тим більш передбачуваною та стабільною є оцінювана ситуація, а отже, нижчим стає рівень ризику, пов'язаний з реалізацією конкретного напрямку діяльності або заходу. До зручних інструментів для оцінки ризиковості належать такі характеристики, як розмах варіації, дисперсія та середньоквадратичне відхилення. Водночас, ці показники залежать від абсолютних значень середнього та окремих елементів варіаційного ряду. Це означає, що при порівнянні ризиків різних варіантів (проектів або видів діяльності) їх можна коректно застосовувати лише за умови однакових середніх значень ознаки, що аналізується. Тому коефіцієнт варіації вважається найкращим показником для порівняння ризиків в просторі і часі, наприклад, під час оцінки інвестиційних проектів.

Однак статистичні методи стають непридатними, якщо об'єкт дослідження є новим або нещодавно зареєстрованим підприємством. Варто зазначити, що дисперсія вказує на наявність ризику, але не показує напрямок відхилення від очікуваного результату.

Математична теорія ігор є корисним інструментом для вибору стратегій у ситуаціях ризику. Вона допомагає підприємцям і менеджерам краще розуміти умови і мінімізувати потенційні ризики. Іншим важливим підходом є моделювання задач вибору за допомогою «дерева рішень», що передбачає побудову графічного представлення можливих варіантів дій. Кожна гілка дерева пов'язує суб'єктивні й об'єктивні оцінки ймовірностей подій. Проходячи по гілках і застосовуючи відповідні методики розрахунку, можна оцінити кожен шлях і обрати той, що має найменший ризик. Проте цей метод є досить трудомістким і враховує лише ті варіанти дій і результати, які передбачає підприємець, при цьому ігнорується вплив зовнішніх факторів та непередбачуваних дій конкурентів і партнерів.

Аналіз чутливості (вразливості) — один із простих та поширених способів врахування невизначеності, характерної для оцінки бізнес-проектів. Зазвичай він виконується перед безпосереднім аналізом ризиків і допомагає визначити, які параметри проекту є найбільш «ризиковими» — тобто, що

найбільше впливає на загальний ризик. Цей аналіз складається з двох етапів: спочатку створюється модель, яка описує математичні залежності між змінними, пов'язаними з прогнозуванням результатів. Потім проводиться власне аналіз чутливості, який ідентифікує ключові фактори ризику. Його суть у вимірюванні впливу випадкових змін параметрів на основні показники, наприклад, ефективність проекту.

Для оцінки чутливості доречно застосовувати показники еластичності — вони відображають, наскільки функція реагує на зміну аргументу. Коефіцієнт еластичності показує, на скільки відсотків зміниться значення функції при зміні аргументу на 1%.

Коефіцієнт еластичності має суттєву перевагу над іншими показниками, оскільки його значення не залежить від вибору одиниць вимірювання різних факторів. Чим більшим за абсолютним значенням є цей коефіцієнт, тим сильнішою є залежність, наприклад, норми прибутковості або чистої приведеної вартості (ЧПВ) від зміни певного параметра, що означає більшу чутливість і, відповідно, підвищений ризик. Таким чином, ризик проекту зростає пропорційно до ступеня його вразливості до коливань окремих чинників (величина еластичності) і масштабу можливих змін цих факторів у майбутньому. При порівнянні декількох проектів до реалізації слід обирати той варіант, який демонструє найменшу чутливість до випадкових змін ключових параметрів.

Головною перевагою методу аналізу чутливості є його простота, однак він має й обмеження. Зокрема, метод оцінює вплив лише окремих чинників на показники ефективності проекту, не враховуючи їх сумарний або синергічний вплив. Крім того, цей аналіз не бере до уваги взаємозалежність між параметрами — наприклад, зміни попиту можуть спричинити коливання цін. Ігнорування таких взаємозв'язків може призвести до спотворення результатів оцінки ризику.

Кількісний аналіз ризику за допомогою імітаційного моделювання можна поділити на сім основних етапів [8, 10]:

1. Побудова моделі об'єкта або проекту, що досліджується.
2. Визначення ключових факторів ризику, зокрема через аналіз чутливості.
3. Оцінка інтервалів можливих відхилень параметрів від їх найбільш імовірних значень із застосуванням статистичних методів.
4. Визначення розподілу ймовірностей для випадкових значень факторів ризику.
5. Виявлення взаємозв'язків між ключовими факторами ризику.
6. Генерація випадкових сценаріїв на основі моделі і гіпотез про ризикові фактори за методом Монте-Карло. Після кожного «прогону» отримуються різні результати через випадковий вибір значень факторів з урахуванням їх розподілів і кореляцій.

7. Статистична обробка результатів моделювання і їх інтерпретація.

Таким чином, імітаційне моделювання є найбільш універсальним інструментом для кількісної оцінки підприємницького ризику. Воно поєднує в собі переваги інших підходів, таких як метод аналогій, аналіз чутливості, метод дерева рішень, а також включає елементи статистичних методів.

Підприємницький ризик можна розглядати як ймовірність втрати або недоотримання доходів (ресурсів) у процесі ведення бізнесу. Для його достовірної оцінки необхідно застосовувати відповідні методи, які поділяються на якісні та кількісні. До якісних належать: мозковий штурм, експертні оцінки, метод асоціацій, метод аналогій, метод Делфі. До кількісних — розрахунково-аналітичний, статистичний метод, теорія ігор, метод дерева рішень, аналіз чутливості та імітаційне моделювання.

Було проаналізовано сутність цих методів, визначено їхні переваги, недоліки та сфери застосування. На основі цього зроблено висновок, що імітаційне моделювання є найуніверсальнішим підходом для кількісної оцінки підприємницького ризику завдяки своїм перевагам над іншими методами та інтеграції в нього деяких з них, наприклад, статистичного аналізу.

Висновки до розділу 1

У першому розділі досліджено теоретико-методичні засади підприємницького ризику в господарській діяльності підприємств, що дозволило визначити його сутність, природу, основні функції та методи управління. Підприємницький ризик розглядається як неоднозначне явище, що включає ймовірність як втрат, так і додаткових прибутків, і є невід'ємною характеристикою будь-якої економічної діяльності, що функціонує в умовах невизначеності.

Підкреслено, що підприємницький ризик обумовлений впливом як внутрішніх, так і зовнішніх факторів, що можуть спричиняти відхилення фактичних результатів від запланованих. Аналіз наукових підходів засвідчив, що управління ризиками є комплексним процесом, що включає ідентифікацію, оцінку, вибір стратегії реагування та моніторинг ефективності заходів.

Особлива увага приділена специфіці аграрного підприємництва, де ризику посилюються через сезонність, вплив природних чинників, високі капіталовкладення та довготривалий виробничий цикл. В умовах воєнних дій ризику аграрних підприємств значно зростають, що пов'язано з загрозою втрати майна, блокуванням земельних угідь, порушенням логістичних процесів та підвищенням вартості ресурсів.

Визначено, що для забезпечення стабільного функціонування та конкурентоспроможності підприємств необхідним є системний підхід до управління ризиками з урахуванням їх багатогранності та постійної мінливості зовнішнього середовища. Ефективне управління ризиками дає змогу мінімізувати можливі негативні наслідки та створює передумови для сталого розвитку підприємств навіть в умовах підвищеної невизначеності та кризових ситуацій.

РОЗДІЛ 2

ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ РИЗИКІВ ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД»

2.1. Організаційно-економічна характеристика ТОВ «Кернел-Трейд» та перспектив його розвитку

Kernel — один із провідних світових виробників та експортерів соняшникової олії, а також найбільший в Україні виробник і експортер зернових культур. Компанія є ключовим постачальником сільськогосподарської продукції з регіону Чорноморського басейну на світові ринки. Частка Kernel на світовому ринку експорту соняшникової олії становить близько 8%. Продукція компанії реалізується більш ніж у 60 країнах світу.

Заснована у 1994 році українським бізнесменом Андрієм Веревським, Kernel спочатку починала як невелике аграрне підприємство, яке з часом трансформувалося у одного з провідних національних виробників та експортерів сільськогосподарської продукції. Спершу компанія зосереджувалася на зернових культурах і поступово розвивала вертикально інтегровану модель бізнесу, яка включає вирощування, зберігання, логістику, переробку та експорт продукції. У 2002 році Kernel придбала свій перший олійноекстракційний завод у Полтаві, що стало стартом виробництва соняшникової олії.

У 2005 році був створений бренд «Щедрий Дар», який швидко здобув популярність серед українських споживачів. Значним кроком на шляху розвитку стала міжнародна експансія: у листопаді 2007 року Kernel провела первинне публічне розміщення акцій (ІРО) на Варшавській фондовій біржі, залучивши інвестиції для розширення бізнесу. Протягом 2010–2015 років компанія активно збільшувала земельний банк і купувала інфраструктурні об'єкти — елеватори, термінали та додаткові олійноекстракційні заводи.

Також було посилено експортну логістику, що дозволило Kernel стати одним із провідних агроекспортерів Чорноморського регіону. Водночас компанія оновлювала виробничі потужності, впроваджуючи енергоефективні технології та підвищуючи екологічну відповідальність.

У період 2019–2021 років Kernel інвестувала в проекти з біоенергетики, зокрема у виробництво електроенергії з біомаси. Незважаючи на виклики, викликані війною в Україні після 2022 року, компанія зберегла лідерські позиції в агросекторі, продовжуючи експортувати зернові та олію більш ніж у 60 країн. Сьогодні Kernel є найбільшим українським виробником і експортером соняшникової олії, а також входить у трійку найбільших світових гравців у цій галузі.

Kernel Holding S.A. — це провідна агропромислова корпорація з вертикально інтегрованою бізнес-моделлю, що охоплює всі етапи виробництва і експорту аграрної продукції (рис. 2.1).

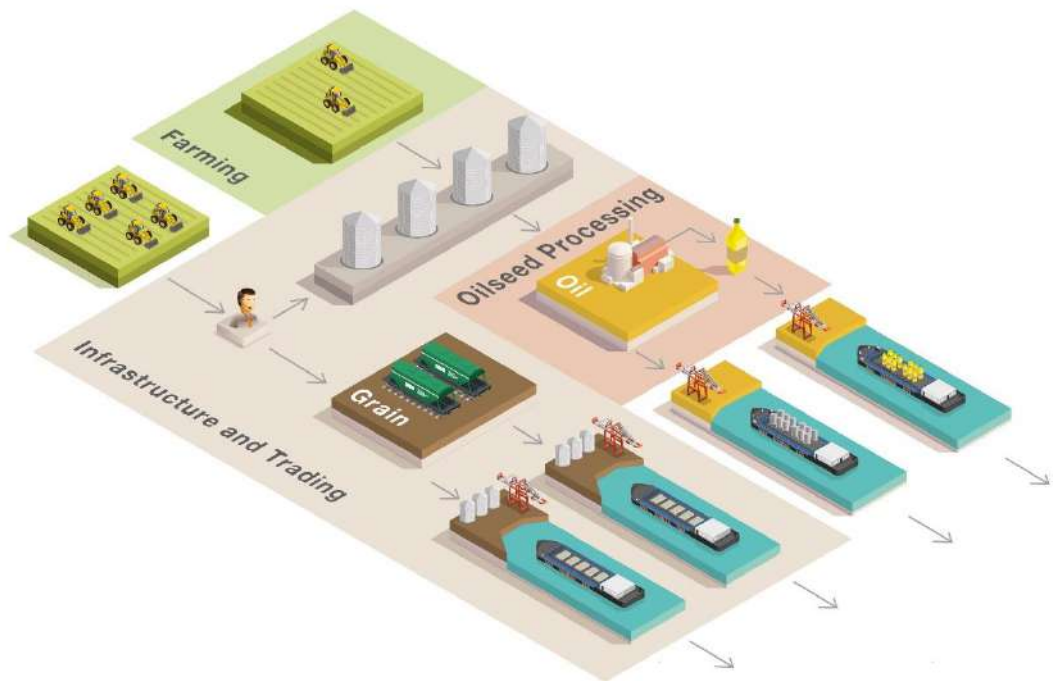

Рис. 2.1. Бізнес-модель Kernel Holding S.A.

Джерело: сформовано автором за даними [21]

Принципи менеджменту Kernel Holding S.A. наведені на рис. 2.2.

Рис. 2.2. Принципи менеджменту Kernel Holding S.A.

Джерело: сформовано автором за даними [21]

Юридична інформація та контактні дані:

- Офіційна назва: Kernel Holding S.A.
- ISIN код: LU0327357389
- Головний офіс розташований за адресою: провулок Тараса Шевченка, 3, м. Київ, 01001, Україна

Основні напрямки діяльності компанії:

1. Переробка олійних культур, що включає виробництво та збут бутильованої і наливної соняшникової олії, а також шроту; виробництво біоенергії з біомаси.
2. Інфраструктурні та торгові послуги: обробка зерна, логістика, перевалка вантажів; торгівля зерновими і олійними культурами.
3. Сільськогосподарське виробництво: вирощування кукурудзи, пшениці, сої, соняшнику, ріпаку та інших культур на площі понад 500 тисяч гектарів.

Kernel підтримує співпрацю з більш ніж 4 000 фермерськими господарствами в Україні, надаючи їм агрономічну підтримку, фінансові ресурси та доступ до інфраструктури. Власне виробництво олійних культур становить приблизно 13% від загального обсягу переробки, решту 87%

компанія закупає у сторонніх постачальників.

Відомі торгові марки Kernel:

- «Щедрий Дар» — один із провідних українських брендів соняшникової олії, представлений у різних об'ємах та видах, включаючи рафіновану і нерафіновану олію.
- «Стожар» — бренд, що асоціюється з традиційною українською якістю та натуральністю, пропонує соняшкову олію, виготовлену за високими стандартами.
- «Чумак Золота» і «Чумак Домашня» — торгові марки, які поєднують сучасні технології виробництва з класичними рецептами, забезпечуючи високу якість продукції.
- «Любонька» — бренд, орієнтований на споживачів, які цінують домашній смак та якість, позиціонується у середньому ціновому сегменті.
- «KERNEL» — флагманський бренд компанії, під яким реалізується рафінована дезодорована соняшкова олія преміальної якості у різних фасуваннях для роздрібних покупців і підприємств харчової промисловості.
- «Premi» — преміальна соняшкова олія, що проходить ретельне очищення, не має присмаку чи запаху, зберігаючи натуральний смак страв.
- «Le Blanc» — високоочищена соняшкова олія з нейтральним смаком і ароматом, ідеальна для кулінарії, де важливо зберегти оригінальні смакові якості інгредієнтів.
- «Маринадо» — національний бренд, який входить до п'ятірки лідерів у сегменті овочевої консервації, пропонує широкий вибір овочевих консервів і натуральних соусів.

Ці бренди дають можливість Kernel охоплювати широкий спектр споживчих сегментів — від масового ринку до преміального.

У цій роботі буде проведено детальний аналіз діяльності ТОВ «Кернел-Трейд» — української компанії, що входить до складу групи Kernel Holding S.A.

ТОВ «Кернел-Трейд» є провідним підприємством групи Kernel в Україні. Засноване у 2001 році, воно спеціалізується на закупівлі, виробництві та реалізації зернових і олійних культур, соняшnikової олії та шроту. Компанія є найбільшим в Україні виробником і експортером соняшnikової олії та зерна, ключовим постачальником агропродукції з регіону Чорноморського басейну на світові ринки.

ТОВ «Кернел-Трейд» закуповує насіння соняшника для подальшої переробки та виготовлення олії. Власних виробничих потужностей для переробки підприємство не має, тому послуги з переробки, рафінації, фасування та інших супутніх процесів купує у олійноекстракційних заводів групи на умовах давальницької переробки. Побічним продуктом такої переробки є соняшниковий шрот, який за умовами договорів повертається компанії разом із готовою олією після завершення технологічного циклу.

Компанія виконує роль посередника між українськими агровиробниками та міжнародними ринками, утримуючи лідерські позиції в сфері поставок зернових. Крім того, ТОВ «Кернел-Трейд» активно розвиває суміжні напрямки діяльності — нарощування земельного банку, експорт бутильованої олії, а також надання послуг зберігання та перевалки на елеваторах і терміналах, що підвищує ефективність експортних операцій.

Юридична інформація про ТОВ «Кернел-Трейд»:

- Повна назва: Товариство з обмеженою відповідальністю «Кернел-Трейд»
- Код ЄДРПОУ: 34590282
- Юридична адреса: м. Київ, вул. Антоновича, буд. 172, індекс 03150
- Основний вид діяльності: оптова торгівля зерном, насінням та кормами для тварин (КВЕД 46.21)

Ключові цінності та керівні принципи ТОВ «Кернел-Трейд» наведені на рис. 2.3.

Рис. 2.3. Ключові цінності та керівні принципи ТОВ «Кернел-Трейд»

Джерело: сформовано автором за даними [21]

Станом на 31 грудня 2023 року в ТОВ «Кернел-Трейд» працювало 766 осіб, з яких 53 жінки займали керівні посади. Управління людськими ресурсами в компанії базується на Кодексі поведінки, що включає чотири основні принципи: підтримка внутрішнього підприємництва, партнерство та спільність цілей, взаємоповага і довіра, а також розвиток потенціалу працівників.

Усі кадрові практики компанії повністю відповідають нормам Трудового кодексу України, національному законодавству та ключовим конвенціям Міжнародної організації праці (МОП).

ТОВ «Кернел-Трейд» прагне забезпечувати безпечні умови праці, дотримуючись усіх законодавчих вимог щодо охорони праці, регламентованого робочого часу, а також пропонує конкурентоспроможну та прозору систему винагород і пільг, які включають податки та соціальні внески. Компанія підтримує працівників під час народження дитини, надаючи

відповідні відпустки для догляду за нею.

У компанії суворо заборонена будь-яка форма примусової чи дитячої праці. Система оплати праці базується на трьох ключових складових:

1. Базова компенсація та соціальні вигоди:

- Зарплата та премії формуються з урахуванням рівня оплати у галузі і часто перевищують середні показники, включають додаткові компенсації за складні умови праці, фіксовані виплати при виході на пенсію, а також підтримку у важких життєвих ситуаціях. Під час оптимізації персоналу фонд оплати не скорочується, а перерозподіляється між працівниками.

- Медичне страхування, включно з добровільним медичним страхуванням, страхуванням життя та охорони праці.

- Винагороди за покращення виробничих показників у вигляді одноразових грошових бонусів і нематеріальних заохочень.

- Додаткові переваги, зокрема освітні програми, спортивні ініціативи, харчування на робочому місці та безкоштовний транспорт.

2. Винагорода за лідерські якості: Щорічна оцінка компетенцій працівників проводиться як самооцінка, так і керівниками. За результатами оцінювання можливий перегляд базової зарплати.

3. Стимулююча система: Вона спрямована на узгодження кар'єрних планів працівників із бізнес-цілями компанії. Щороку встановлюються фінансові та операційні цілі, які трансформуються у конкретні ключові показники ефективності (КПІ) для співробітників. Працівники також можуть самі визначати власні КПІ. Річна оцінка продуктивності кількісно відображає досягнення цілей і впливає на розмір премії. Система є прозорою і виключає будь-яку упередженість. Працівники мають доступ до інструментів для моніторингу та впливу на свої КПІ в онлайн-режимі.

Під час військових дій в Україні безпека та добробут працівників стали пріоритетом компанії. У 2023 році «Кернел-Трейд» продовжував підтримувати працівників, зокрема тих, хто служить у Збройних Силах України або є внутрішньо переміщеними особами. Для мобілізованих

співробітників надавалися якісне військово-спорядження і додаткова фінансова допомога. Працівники, постраждалі від війни, отримали фінансову підтримку в розмірі 150 тисяч гривень, а сім'ї загиблих — 500 тисяч гривень. Станом на кінець 2023 року було мобілізовано 21 співробітника, із них 2 загинули, 4 отримали поранення.

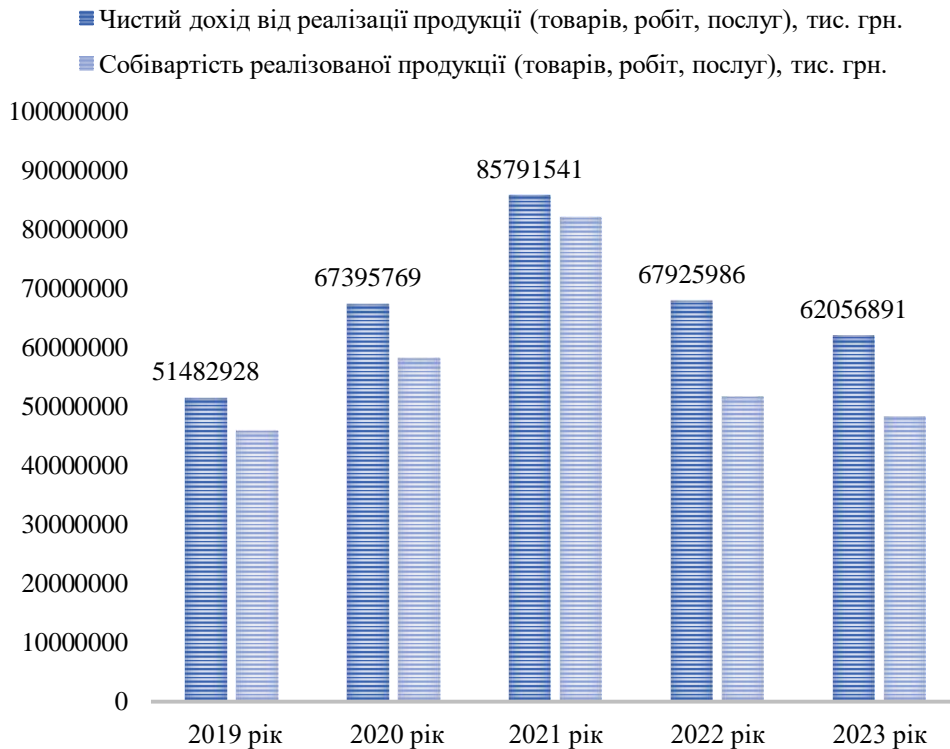
Компанія твердо дотримується прав людини, що є фундаментальним принципом на всіх корпоративних рівнях і поширюється на партнерів і постачальників. Позиція щодо міжнародних стандартів прав людини підкріплена політикою сталого розвитку і корпоративної соціальної відповідальності та відповідає принципам Глобального договору ООН. Як учасник цієї ініціативи, компанія зобов'язується забезпечувати рівні можливості і дотримання прав людини. Примусова і дитяча праця в діяльності компанії відсутні, а порушень прав людини за звітний період не було.

ТОВ «Кернел-Трейд» реалізує план дій для впровадження принципів прав людини та щороку публікує звіт у рамках Комунікації про прогрес Глобального договору ООН.

Аналіз техніко-економічних показників діяльності ТОВ «Кернел-Трейд» за 2019- 2023 рр. наведено в таблиці 2.1.

У період 2019–2023 років діяльність ТОВ «Кернел-Трейд» характеризувалася значною динамікою ключових економічних показників, що відображає гнучкість підприємства в умовах мінливого зовнішнього середовища. Чистий дохід підприємства зріс з 51,5 млрд. грн. у 2019 році до пікових 85,8 млрд. грн. у 2021 році, після чого знизився до 62,1 млрд. грн. у 2022 році і до 62,0 млрд. грн. у 2023-му, що на 8,64 % менше, порівняно з попереднім роком переважно через зниження обсягів експорту зерна в умовах обмежених можливостей експортної логістики, викликані повномасштабним вторгненням Росії в Україну. Однак маржа виявилася досить сильною, головним чином завдяки інфраструктурним і логістичним активам в Україні, які скористалися можливістю експортувати з низькими логістичними витратами.

Собівартість реалізованої продукції зростає аналогічно, досягнувши максимуму 81,9 млрд. грн. у 2021 році, однак у 2022–2023 роках відбулося її скорочення, що вказує на часткову оптимізацію витрат (рис. 2.4).

**Рис. 2.4. Динаміка чистого доходу та собівартості продукції
ТОВ «Кернел-Трейд» за 2019-2023 рр.**

Джерело: сформовано автором за даними [21]

Найбільш різкою зміною виявився стрибок валового прибутку у 2022 році до 16,3 млрд. грн. (у 4,3 рази вище ніж у 2021 році), що свідчить про ефективніше використання виробничих ресурсів і зменшення частки змінних витрат.

Чистий фінансовий результат підприємства демонструє позитивну тенденцію з 0,36 млрд. грн. у 2019 до 5,1 млрд. грн. у 2022, при цьому 2021 рік завершено зі збитком у 1,7 млрд. грн., що пов'язано з коливаннями цін, валютними ризиками, зниженням рентабельності. У 2023 році прибуток дещо знизився до 4,4 млрд. грн., однак залишився на високому рівні, що свідчить про стабілізацію діяльності (рис. 2.5).

Таблиця 2.1

Аналіз техніко-економічних показників діяльності ТОВ «Кернел-Трейд» за 2019- 2023 рр.

Показники	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Відхилення 2020- 2019 рр.		Відхилення 2021- 2020 рр.		Відхилення 2022- 2021 рр.		Відхилення 2023- 2022 рр.	
						абсо- лютне, +/-	від- носне, %	абсо- лютне, +/-	від- носне, %	абсо- лютне, +/-	від- носне, %	абсо- лютне, +/-	від- носне, %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	51482928	67395769	85791541	67925986	62056891	15912841	30,91	18395772	27,3	-17865555	-20,82	-5869095	-8,64
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	45932765	58114495	81969080	51610825	48320726	12181730	26,52	23854585	41,05	-30358255	-37,04	-3290099	-6,37
Валовий прибуток, тис. грн.	5550163	9281274	3822461	16315161	13736165	3731111	67,23	-5458813	-58,82	12492700	326,82	-2578996	-15,81
Чистий фінансовий результат (прибуток, збиток), тис. грн.	355787	1648945	-1719296	5138344	4373035	1293158	363,46	-3368241	-204,27	6857640	-398,86	-765309	-14,89
Основні засоби, тис. грн.	1337624	2078184	2026469	2225699	2134588	740560	55,36	-51715	-2,49	199230	9,83	-91111	-4,09
Оборотні активи, тис. грн.	32137040	35649408	37511475	47080471	44949820	3512368	10,93	1862067	5,22	9568996	25,51	-2130651	-4,53
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги, тис. грн.	1320602	5155172	3126946	22521044	24796034	3834570	290,37	-2028226	-39,34	19394098	620,22	2274990	10,1

Продовження табл. 2.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги, тис. грн.	1157331	1200944	3539677	3268475	1467097	43613	3,77	2338733	194,74	-271202	-7,66	-1801378	-55,11
Власний капітал, тис. грн.	10391918	12039047	10314351	15447373	27514322	1647129	15,85	-1724696	-14,33	5133022	49,77	12066949	78,12
Позиковий капітал, тис. грн.	23972695	27316215	32477397	36998140	23519404	3343520	13,95	5161182	18,89	4520743	13,92	-13478736	-36,43
Середньорічна кількість працівників, осіб	828	834	883	725	747	6	0,72	49	5,88	-158	-17,89	22	3,03
Продуктивність праці, тис. грн./осіб	62177,45	80810,27	97159,16	93691,02	83074,82	18632,82	29,97	16348,89	20,23	-3468,14	-3,57	-10616,2	-11,33

Джерело: сформовано автором за даними [21]

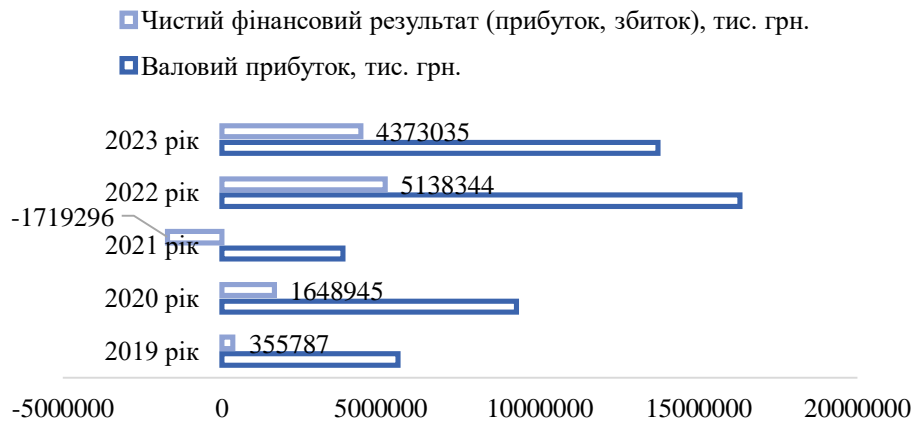

Рис. 2.5. Динаміка валового та чистого прибутку (збитку) ТОВ «Кернел-Трейд» за 2019-2023 рр.

Джерело: складено автором за даними [21]

Зростання основних засобів із 1,3 до 2,2 млрд. грн. у 2022 році відображає інвестиції в інфраструктуру, хоча у 2023 році спостерігається їх скорочення. Оборотні активи зросли з 32,1 до 47,0 млрд. грн. у 2022 році, після чого зменшилися, що свідчить про зниження запасів.

Дебіторська заборгованість демонструє вибухове зростання у 2022–2023 роках (до 24,8 млрд. грн.), що вказує на зниження платоспроможності контрагентів. Кредиторська заборгованість коливалась, але у 2023 році суттєво знизилась до 1,5 млрд. грн., що свідчить про покращення фінансової дисципліни та зменшення зовнішніх зобов'язань (рис. 2.6).

Рис. 2.6. Динаміка дебіторської та кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги ТОВ «Кернел-Трейд» за 2019-2023 рр.

Джерело: складено автором за даними [21]

Власний капітал підприємства зріс у 2,6 рази за п'ять років, що є ознакою підвищення фінансової стійкості, тоді як позиковий капітал, досягнувши максимуму у 2022 році (37 млрд. грн.), у 2023 році скоротився на третину, що свідчить про зменшення кредитного навантаження (рис. 2.7).

Рис. 2.7. Динаміка власного і позикового капіталу ТОВ «Кернел-Трейд» за 2019-2023 рр.

Джерело: складено автором за даними [21]

Кількість працівників залишалася в межах 725–883 осіб, а продуктивність праці зросла з 62,2 тис. грн/особу у 2019 році до 97,2 тис. грн/особу у 2021 році, після чого дещо знизилась у 2023 році до 83,1 тис. грн/особу, що пояснюється зменшенням доходу на фоні збільшення чисельності персоналу.

Сукупно результати свідчать про здатність підприємства адаптуватися до ринкових змін, посилюючи прибутковість і нарощуючи власний капітал навіть у періоди зовнішніх криз.

Оцінка показників рентабельності є ключовим етапом фінансового аналізу підприємства, оскільки вона дозволяє визначити ефективність використання ресурсів для отримання прибутку. В умовах нестабільного економічного середовища, зокрема під час воєнного стану, аналіз

рентабельності набуває особливої актуальності, адже забезпечує розуміння здатності підприємства генерувати прибуток та адаптуватися до зовнішніх викликів. У даному розділі буде проведено оцінку основних показників рентабельності ТОВ «Кернел-Трейд» за 2020–2023 роки з метою виявлення динаміки ефективності його діяльності.

Таблиця 2.2.

**Оцінка основних показників рентабельності ТОВ «Кернел-Трейд»
за 2020–2023 роки, %**

Показник	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Абсолютне відхилення, +/-		
					2021-2020 рр.	2022-2021 рр.	2023-2022 рр.
Валова рентабельність	13,77	4,45	24,02	22,13	-9,32	19,57	-1,88
Рентабельність продукції	14,76	4,41	28,73	24,88	-10,35	24,32	-3,24
Операційна рентабельність	8,31	-1,38	18,11	13,66	-9,69	19,49	-4,45
Чиста рентабельність	2,45	-2,0	7,56	7,05	-4,45	9,56	-0,52

Джерело: складено автором за даними [21]

Оцінка основних показників рентабельності ТОВ «Кернел-Трейд» за 2020–2023 роки свідчить про суттєві коливання ефективності діяльності підприємства в умовах воєнного стану та турбулентного ринкового середовища (рис. 2.8). У 2020 році рівень валової рентабельності становив 13,77%, а рентабельність продукції — 14,76%, що свідчить про позитивну динаміку прибутковості виробничої діяльності в умовах довоєнного періоду. Проте вже у 2021 році спостерігається різке падіння всіх рентабельних показників: валова рентабельність знизилась до 4,45%, операційна — до -1,38%, а чиста рентабельність стала від’ємною на рівні -2,0%. Така динаміка свідчить про зниження ефективності операційної діяльності, що ймовірно було зумовлено зростанням собівартості, логістичними проблемами або не вигідною ціновою кон’юнктурою на зовнішніх ринках.

У 2022 році підприємству вдалося досягти суттєвого прориву: валова рентабельність зросла до 24,02%, операційна — до 18,11%, а чиста рентабельність — до 7,56%. Цей стрибок пояснюється кількома факторами:

високим світовим рівнем цін на соняшникову олію, відносно низькими витратами на експорт, а також оптимізацією ланцюгів доданої вартості, що дало змогу реалізувати продукцію за вигідними цінами. До того ж експорт через глибоководні порти Чорного моря забезпечив стабільний вихід на зовнішні ринки.

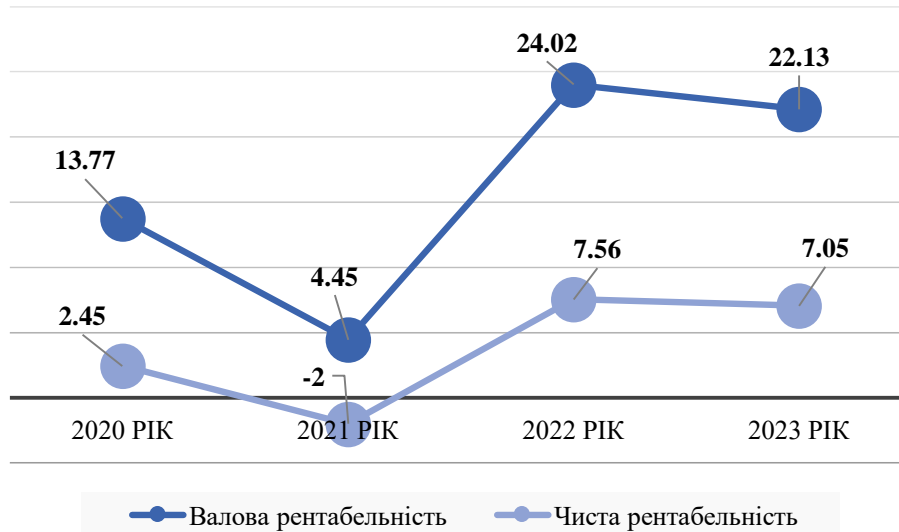

Рис. 2.7. Динаміка показників рентабельності ТОВ «Кернел-Трейд» за 2020-2023 рр.

Джерело: складено автором за даними [21]

У 2023 році рентабельність дещо знизилася: чиста рентабельність склала 7,05%, валова — 22,13%, рентабельність продукції — 24,88%. Незважаючи на падіння у порівнянні з попереднім роком, підприємство зберегло високі рівні прибутковості, що свідчить про адаптацію до нових умов та збереження контрольованості над витратами. Водночас діяльність у 2023 році супроводжувалася зовнішніми викликами, зокрема, перебоями з енергопостачанням внаслідок атак на критичну інфраструктуру, що вимагало пошуку альтернативних логістичних рішень, таких як річкові порти на Дунаї.

Сумарно, аналіз рентабельності свідчить про високу гнучкість і адаптивність ТОВ «Кернел-Трейд», здатність швидко реагувати на зміни ринкової ситуації та підтримувати фінансову стійкість у надскладних умовах ведення бізнесу.

Проведемо аналіз фінансової стійкості та платоспроможності ТОВ «Кернел-Трейд» за 2019-2023 рр. у таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

**Аналіз фінансової стійкості та платоспроможності
ТОВ «Кернел-Трейд» за 2019-2023 рр.**

Показники	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Відхи- лення 2020- 2019 рр.	Відхи- ення 2021- 2020 рр.	Відхи- лення 2022- 2021 рр.	Відхи- лення 2023- 2022 рр.
Вихідні дані									
Власний капітал, тис. грн.	10391918	12039047	10314351	15447373	27514322	1647129	-1724696	5133022	12066949
Позиковий капітал, тис. грн.	23972695	27316215	32477397	36998140	23519404	3343520	5161182	4520743	-13478736
Поточні зобов'язання, тис. грн.	21440506	26468619	30495725	36785271	23514495	5028113	4027106	6289546	-13270776
Оборотні активи, тис. грн.	32137040	35649408	37511475	47080471	44949820	3512368	1862067	9568996	-2130651
Запаси, тис. грн.	15566286	14763821	22273369	12444402	7383543	-802465	7509548	-9828967	-5060859
Грошові кошти та їх еквіваленти, тис. грн.	288513	886518	2366894	2627789	6707799	598005	1480376	260895	4080010
Розрахунок коефіцієнтів									
Коефіцієнт автономії	0,30	0,31	0,24	0,29	0,54	0,01	-0,07	0,05	0,25
Коефіцієнт фінансової залежності	0,70	0,69	0,76	0,71	0,46	-0,01	0,07	-0,05	-0,25
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,38	0,33	0,29	0,30	0,54	-0,05	-0,04	0,01	0,24
Коефіцієнт покриття	1,50	1,35	1,23	1,28	1,91	-0,15	-0,12	0,05	0,63
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,77	0,79	0,50	0,94	1,60	0,02	-0,29	0,44	0,66
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,01	0,03	0,08	0,07	0,29	0,02	0,05	-0,01	0,22

Джерело: сформовано автором за даними [21]

Коефіцієнт автономії (відношення власного капіталу до суми власного і позикового капіталу) показує частку власних джерел фінансування у загальній структурі капіталу підприємства. У період з 2019 по 2021 рік цей коефіцієнт

знизився з 0,30 до 0,24, що свідчить про зростання залежності підприємства від позикових коштів і потенційне збільшення фінансового ризику. Проте вже у 2022 році коефіцієнт зріс до 0,29, а у 2023 році відбувся суттєвий ривок до 0,54, що свідчить про підвищення фінансової незалежності підприємства, зміцнення власного капіталу та зниження боргового навантаження. Значення понад 0,5 вважається показником фінансової стабільності, що підтверджує покращення фінансової позиції ТОВ «Кернел-Трейд» у 2023 році.

Коефіцієнт фінансової залежності (співвідношення позикового капіталу до загального капіталу) відображає ступінь залучення позикових коштів. В 2019 році цей показник був високим — 0,70, що свідчить про значну залежність від зовнішніх джерел фінансування. Протягом 2020–2021 років він залишався на рівні 0,69–0,76, що вказує на збереження високої боргової навантаженості. У 2023 році показник знизився до 0,46, що демонструє зменшення фінансової залежності, більш консервативну фінансову політику та посилення платоспроможності.

Коефіцієнт фінансової стійкості (співвідношення власного капіталу до позикового) показує, наскільки власний капітал може покрити позикові зобов'язання. З 2019 по 2021 рік цей коефіцієнт знижувався з 0,38 до 0,29, що свідчить про погіршення фінансової стійкості підприємства і збільшення ризиків, пов'язаних із залежністю від зовнішнього капіталу. Однак у 2023 році значення зросло до 0,54, що свідчить про покращення структури капіталу і підвищення здатності компанії протистояти фінансовим труднощам.

Коефіцієнт покриття (відношення оборотних активів до поточних зобов'язань) є показником загальної ліквідності підприємства, тобто його здатності покрити короткострокові зобов'язання активами, які можна швидко реалізувати. В період 2019–2023 років цей коефіцієнт залишався вище нормативного значення 1,0, коливаючись від 1,23 у 2021 до 1,91 у 2023 році. Зростання коефіцієнта у 2023 році свідчить про значне покращення ліквідної позиції підприємства, що підвищує його платоспроможність.

Коефіцієнт швидкої ліквідності (відношення оборотних активів за вирахуванням запасів до поточних зобов'язань) показує здатність покривати короткострокові зобов'язання найбільш ліквідними активами без урахування запасів. Значення у 2019–2020 роках перебували близько до нормативу (0,77–0,79), однак у 2021 році знизились до 0,50, що свідчить про погіршення платоспроможності в цей період. Проте у 2023 році показник значно зріс до 1,60, що свідчить про поліпшення фінансової дисципліни, оптимізацію оборотних активів і підвищення ліквідності.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності (співвідношення грошових коштів до поточних зобов'язань) відображає здатність підприємства негайно погасити свої короткострокові зобов'язання. В 2019 році він становив 0,01, що є вкрай низьким рівнем ліквідності. Протягом аналізованого періоду коефіцієнт поступово збільшувався і у 2023 році сягнув 0,29, що свідчить про покращення грошового резерву і підвищення здатності підприємства своєчасно виконувати платіжні зобов'язання.

Аналіз фінансових коефіцієнтів ТОВ «Кернел-Трейд» за період 2019–2023 років свідчить про загальне зміцнення фінансової стійкості та платоспроможності компанії. Спостерігається зростання частки власного капіталу, зниження фінансової залежності від позикових коштів, покращення ліквідності активів і грошових резервів, що разом підвищує здатність підприємства ефективно реагувати на фінансові виклики та забезпечувати стабільність свого розвитку.

2.2. Оцінка підприємницьких ризиків ТОВ «Кернел-Трейд» в умовах невизначеності

ТОВ «Кернел-Трейд» визначає ризик як подію, дію або відсутність дій, що може призвести до недосягнення цілей Компанії. Компанія має розроблену систему управління ризиками, яка спрямована на збереження фінансової

стабільності та ліквідності в екстремальних умовах з метою збереження довгострокової стійкої цінності.

ТОВ «Кернел-Трейд» постійно здійснює моніторинг і оцінку потенційного впливу ризиків з метою їх мінімізації на основі Політики управління ризиками.

Основні обов'язки Управління ризиками ТОВ «Кернел-Трейд» здійснюється Правлінням Товариства та іншим управлінським персоналом, починаючи з розробки стратегії та впливає на всі види діяльності та процеси Компанії. Ці заходи спрямовані на виявлення ризиків та управління ними, щоб забезпечити досягнення цілей Компанії.

Цикл управління ризиками включає 5 етапів: виявлення ризику, оцінка та ранжування ризику, розробка заходів управління ризиком; впровадження заходів; оцінка, контроль та моніторинг (рис. 2.8).

Рис. 2.8. Система виявлення та зниження ризиків ТОВ «Кернел-Трейд»

Джерело: складено автором за даними [21]

Керівництво ТОВ «Кернел-Трейд» класифікує усі ризики за 5 категоріями:

1. Стратегічні (бізнес-ризик)
2. Операційні
3. Фінансові
4. Нормативні
5. Ризики у сфері сталого розвитку

Основні підприємницькі ризики ТОВ «Кернел-Трейд» наведені в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

Основні підприємницькі ризики ТОВ «Кернел-Трейд»

Ризик	Можливий вплив
1	2
1. Порушення логістики: закриті українські морські порти через війну	1. Скорочення обсягів експорту зерна, соняшникової олії та шроту, у разі продовження ускладнення з експортом сільськогосподарської продукції через українські чорноморські порти (звичний та найбільш зручний експортний маршрут для української сільськогосподарської продукції); 2. Зростання логістичних витрат (залізниця в Україні та ЄС, послуги вантажних автомобілів та барж) викликане заміщенням мультимодальної перевалки дешевих морських перевезень більш дорогими автомобільними, залізничними та річковими перевезеннями. Це негативно впливає на маржу, включаючи збитковий експорт зерна; 3. Збільшення часу відвантаження, що призводить до збільшення оборотних коштів; погіршення якості товару внаслідок тривалих мультимодальних перевезень.
2. Втрата критичної інфраструктури	1. Зниження потенціалу отримання прибутку через потенційну втрату критичної інфраструктури (експортні термінали, олійноекстракційні заводи, ключові елеватори)
3. Низькі світові ціни на сировину: зернові та олійні культури	1. Зниження рентабельності продукції, в умовах низьких світових цін на зерно та низьких цін на олію 2. Підрив прибутковості, оскільки низькі ціни не дозволяють покрити високі логістичні витрати, а фермери воліють відкладати продаж зерна.
3. Низькі ціни на сировину: соняшникова олія	Низькі ціни на соняшкову олію зменшують сукупний прибуток фермерів та переробників в Україні в короткостроковій перспективі та відлякують фермерів від розширення посівних площ під соняшником у довгостроковій перспективі
4. Втрата запасів	1. Погіршення якості запасів (зернових, олійних культур, соняшникової олії та шроту) 1) надмірно тривале зберігання без належної підтримки якості; або 2) перевозяться новими маршрутами з неперевіраним контролем якості; або 3) є результатом пізнього збирання кукурудзи взимку через нестачу ємностей для зберігання зерна. 2. Фізична втрата запасів через ракетні або дроніві атаки Росії;
5. Ризики пов'язані з ліквідністю	Брак ліквідності для належного обслуговування непогашеного боргу, потенційні збої в бізнесі, спричинені діями кредиторів у разі ворожих дій, та обмежений доступ до додаткових джерел кредитування;
	Труднощі з забезпеченням фінансування оборотного капіталу для закупівлі олійних та зернових культур

Продовження табл. 2.4.

1	2
6. Проблеми управління торговими позиціями	1. Втрати, що виникають через некоректне управління торговими позиціями Групи. Наприклад, відкрита позиція на соняшникову олію може негативно позначитися на прибутковості Компанії у разі значних рухів цін на соняшникову олію;
7. Кредитні ризики та ризики контрагентів	1. Збитки, що виникли через невиконання контрагентами своїх зобов'язань.
8. Інформаційна безпека та ІТ	1. Втрата або розголошення ключової інформації може загрожувати бізнес-операціям та розвитку бізнесу; 2. Переривання бізнеспроцесів та рішень, які залежать від безперервності ІТ-додатків та інфраструктури. 3. Кібератаки на ІТ-інфраструктуру; 4. Пошкодження хмарної ІТ-інфраструктури Компанії внаслідок військових дій в Україні;.
9. Управління інвестиційними проектами	1. Додаткові витрати понад бюджет 2. Втрата прибутків через затримки у виконанні, спричинені небезпечними умовами праці на місцях реалізації проектів, пов'язаними з активними військовими діями в Україні та постійною загрозою ракетних ударів.
10. Ризик людського капіталу	Збої в бізнес-процесах та процесах підтримки через: - нестачу персоналу в цілому та труднощі із заміною ключових співробітників через низьку кваліфікацію нових кандидатів, що загострюється значною еміграцією з України; - призов співробітників на військову службу, наслідок затяжної війни в Україні; - підвищений психічний стрес серед співробітників, що залишилися, в результаті триваючої та затяжної війни в Україні.

Джерело: складено автором за даними [21]

Для ТОВ «Кернел-Трейд» 2024 став третім роком, що зазнає впливу війни в Україні, і керівництво передбачає такі ключові зміни ризиків на 2025 рік порівняно з 2024 роком:

- Трохи зменшено вплив і ймовірність ризику порушення логістики, оскільки Товариство набралось досвіду в альтернативних каналах експорту, крім Чорного моря.

- Збільшилася ймовірність ризику втрати інфраструктури та запасів, оскільки активи компанії зазнають регулярних обстрілів з боку Росії; водночас вплив останнього ризику зменшився, оскільки Компанія намагається мінімізувати рівень запасів у портах, які піддаються російським атакам;

- Збільшилися вплив і ймовірність ризику низьких світових цін на сировину, враховуючи останні зміни цін і глобальний прогноз попиту та пропозиції на сезон;

- Визначено ризик людського капіталу, враховуючи затяжну війну в Україні.

Проведемо кількісну оцінку ризиків ТОВ «Кернел-Трейд» за класичною методикою в такій послідовності:

1. Визначимо ймовірність кожного ризику (P) - наскільки часто ризик може реалізуватися (шкала 1-5, де 1 - дуже низька, 5 -дуже висока).
2. Визначимо потенційний збиток (L) - ступінь негативних наслідків у разі реалізації ризику (шкала 1-5, де 1 - незначний вплив, 5 - критичний).
3. Розрахуємо кількісний ризик за формулою:

$$R = P \times L \quad (2.1)$$

Проранжуємо ризики за величиною R, щоб виділити пріоритетні та найбільш впливові, та побудуємо матрицю ризиків (карту), де по осі X — вплив, по осі Y — ймовірність.

Результати кількісної оцінки підприємницьких ризиків ТОВ «Кернел-Трейд» наведено в таблиці 2.5.

У результаті кількісної оцінки підприємницьких ризиків ТОВ «Кернел-Трейд» було ідентифіковано 11 ключових ризиків, що різняться за ймовірністю настання та потенційним рівнем впливу на діяльність підприємства.

1. Високоризикові загрози ($R \geq 16$)

До категорії критичних ризиків віднесено наступні:

- Порушення логістики: закриття портів ($R=20$) — найсерйозніший ризик, що безпосередньо пов'язаний з військовими діями в Україні. Закриття або блокування чорноморських портів спричиняє суттєве скорочення обсягів експорту, зростання логістичних витрат, уповільнення обігу коштів та зниження маржі.
- Ризики ліквідності ($R=20$) — один із системних ризиків. Обмежений доступ до фінансування оборотного капіталу та обслуговування боргових зобов'язань значно впливають на стабільність операційної

діяльності.

Таблиця 2.5

Оцінка підприємницьких ризиків ТОВ «Кернел-Трейд»

№	Ризик	Ймовірність (P) 1–5	Вплив (L) 1–5	$R = P \times L$	Коментар
1	Порушення логістики: закриття портів	4	5	20	Війна триває, порти часто закриті
2	Втрата критичної інфраструктури	3	5	15	Важливий, але менш імовірний
3	Низькі світові ціни на зернові та олійні	4	4	16	Суттєвий вплив на рентабельність
4	Низькі ціни на соняшникову олію	4	3	12	Вплив середній, але ризик досить високий
5	Втрата запасів	3	4	12	Погіршення якості та фізичні втрати
6	Ризики ліквідності	4	5	20	Значний ризик, впливає на безперервність
7	Проблеми управління торговими позиціями	3	3	9	Некоректне управління може завдати збитків
8	Кредитні ризики контрагентів	3	4	12	Невиконання зобов'язань контрагентами
9	Інформаційна безпека та ІТ	2	3	6	Кібератаки та збої ІТ
10	Управління інвестиційними проектами	3	2	6	Затримки і додаткові витрати
11	Ризик людського капіталу	4	4	16	Еміграція, призов, стрес

Джерело: сформовано автором за даними [21]

- Низькі світові ціни на зернові та олійні культури ($R=16$) — чинник, що безпосередньо загрожує рентабельності підприємства, особливо в умовах високих внутрішніх логістичних витрат.

- Ризик людського капіталу ($R=16$) — еміграція, мобілізація та психологічне вигорання персоналу знижують ефективність бізнес-процесів, особливо у стратегічному управлінні.

2. Ризики середнього рівня ($9 \leq R < 16$)

До середньо ризикованих віднесено:

- Втрата критичної інфраструктури (R=15) — хоча ймовірність нижча, ніж у логістичних ризиків, потенційний збиток є істотним.
- Низькі ціни на соняшникову олію (R=12) — знижує прибутковість не лише компанії, а й постачальників, що негативно впливає на всю ланку створення вартості.
- Втрата запасів (R=12) — включає як фізичні втрати внаслідок бойових дій, так і зниження якості продукції через затримки в логістиці.
- Кредитні ризики контрагентів (R=12) — збільшується в умовах глобальної нестабільності.
- Проблеми управління торговими позиціями (R=9) — можуть викликати фінансові втрати через цінові коливання на ринку олії.

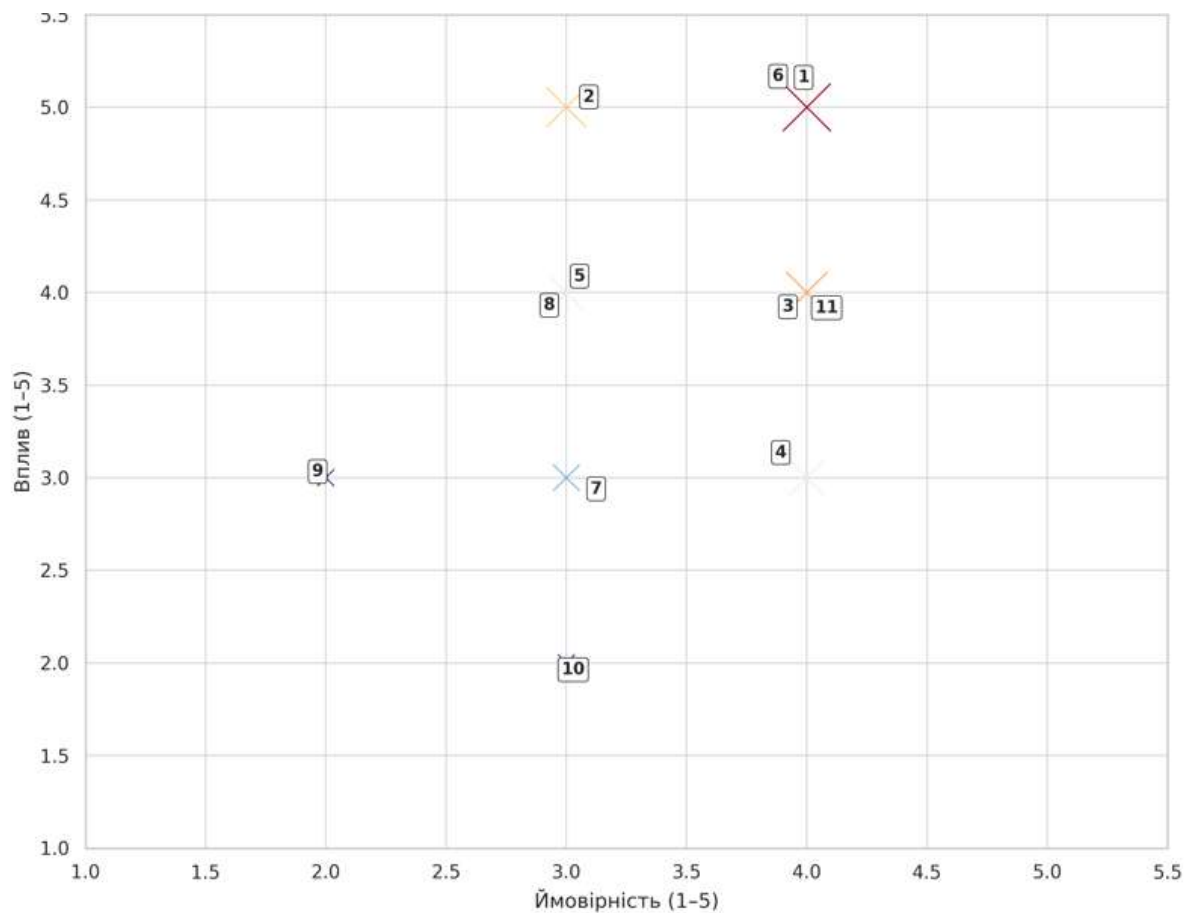
3. Низькоризикові загрози (R < 9)

До низьких за значущістю ризиків наразі відносяться:

- Інформаційна безпека та ІТ (R=6) — хоча вплив може бути суттєвим, ймовірність реалізації залишається помірною.
- Управління інвестиційними проєктами (R=6) — вартість затримок і відхилень у проєктах є відносно обмеженою на тлі загальних операційних ризиків.

Результати аналізу свідчать про високу концентрацію критичних ризиків у сферах логістики, ліквідності та ринкової кон'юнктури. Ці чинники є взаємозалежними: затримки в експорті зменшують надходження коштів, що ускладнює обслуговування боргових зобов'язань і знижує стійкість компанії до шоків на ринку.

Оцінка та ранжування підприємницьких ризиків ТОВ «Кернел-Трейд» у матричній формі наведено на рис. 2.9.

Примітки:

- (1) Порушення логістики: $P=4, L=5 \rightarrow R=20$ (дуже високий ризик)
- (2) Втрата критичної інфраструктури: $P=3, L=5 \rightarrow R=15$
- (3) Низькі світові ціни на зернові: $P=4, L=4 \rightarrow R=16$
- (4) Низькі ціни на соняшкову олію: $P=4, L=3 \rightarrow R=12$
- (5) Втрата запасів: $P=3, L=4 \rightarrow R=12$
- (6) Ризики ліквідності: $P=4, L=5 \rightarrow R=20$
- (7) Проблеми управління торговими позиціями: $P=3, L=3 \rightarrow R=9$
- (8) Кредитні ризики: $P=3, L=4 \rightarrow R=12$
- (9) Інформаційна безпека: $P=2, L=3 \rightarrow R=6$
- (10) Управління інвестиціями: $P=3, L=2 \rightarrow R=6$
- (11) Ризик людського капіталу: $P=4, L=4 \rightarrow R=16$

Рис. 2.9. Карта ризиків ТОВ «Кернел-Трейд»

Джерело: сформовано автором за даними [21]

Розглянемо за допомогою SWOT-аналізу сильні та слабкі сторони ТОВ «Кернел-Трейд», а також можливості та загрози на шляху свого розвитку (табл. 2.6)

SWOT-аналіз ТОВ «Кернел-Трейд»

Strengths (сильні сторони)	Weaknesses (слабкі сторони)
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Провідний експортер сільськогосподарської продукції (зерно, соняшникова олія) з міжнародною репутацією ✓ Вертикально інтегрована структура: елеватори, заводи, трейдинг ✓ Налагоджені міжнародні торгові зв'язки та клієнтська база ✓ Високий рівень IT-інфраструктури та цифровізації операцій ✓ Наявність власної інфраструктури зберігання та обробки 	<ul style="list-style-type: none"> ⚠ Висока залежність від портової логістики (морські перевезення) ⚠ Обмежений доступ до дешевих фінансових ресурсів в умовах війни ⚠ Ризики кадрової стабільності через еміграцію та мобілізацію ⚠ Вразливість до кібератак та технологічних збоїв ⚠ Витрати на альтернативну логістику (залізниця, баржі) знижують маржу
Opportunities (можливості)	Threats (загрози)
<ul style="list-style-type: none"> 🔗 Диверсифікація експортних маршрутів через західні кордони та ЄС 🔗 Розширення переробки всередині країни замість експорту сировини 🔗 Інвестування в цифрові технології управління аграрною логістикою 🔗 Підвищення попиту на українську агропродукцію у зв'язку з глобальними продовольчими кризами 🔗 Доступ до міжнародних донорських програм підтримки агросектору 	<ul style="list-style-type: none"> ● Тривала війна в Україні з постійними ракетними атаками ● Нестабільність світових цін на аграрну продукцію ● Руйнування критичної інфраструктури (термінали, елеватори) ● Блокування портів, ембарго, торгові бар'єри ● Кредитні ризики через невиконання зобов'язань контрагентами

Джерело: сформовано автором за даними [21]

ТОВ «Кернел-Трейд» має сильні позиції на ринку завдяки масштабам, вертикальній інтеграції та міжнародному досвіду. Однак у воєнних умовах компанія стикається з критичними загрозами для логістики, фінансів та персоналу. Зменшення вразливості до зовнішніх шоків та диверсифікація діяльності - ключ до стабільності й розвитку.

Висновки до розділу 2

У другому розділі було проведено комплексний аналіз техніко-економічних показників діяльності ТОВ «Кернел-Трейд» за 2019–2023 роки.

У результаті дослідження виявлено значну динаміку основних фінансових показників, що свідчить про високу чутливість підприємства до змін у зовнішньому середовищі та здатність адаптуватися до кризових обставин, зокрема до впливу воєнних дій. Зростання чистого доходу до пікових значень у 2021 році та його зниження у наступні роки зумовлені зменшенням обсягів експорту внаслідок логістичних обмежень. Попри це, валовий і чистий прибуток підприємства продемонстрували позитивну тенденцію завдяки раціональному використанню інфраструктурних ресурсів і зниженню змінних витрат, що забезпечило зміцнення фінансової ефективності. Аналіз показників рентабельності виявив різкі коливання: від негативних значень у 2021 році до рекордних рівнів у 2022-му, що свідчить про ефективну реакцію компанії на кризові явища завдяки гнучкому управлінню, оптимізації виробничих процесів і використанню сприятливої цінової кон'юнктури на зовнішніх ринках.

Крім того, аналіз фінансової стійкості та платоспроможності підприємства засвідчив суттєве покращення капітальної структури в 2023 році: коефіцієнт автономії досяг значення 0,54, що відповідає стабільному фінансовому стану. Одночасно зросли коефіцієнти ліквідності, особливо швидкої та абсолютної, що підтверджує зростання рівня платоспроможності й здатності підприємства до своєчасного виконання зобов'язань. Значне зменшення позикового капіталу та кредиторської заборгованості свідчить про зміцнення внутрішньої фінансової політики, зниження боргового навантаження та покращення фінансової дисципліни. У цьому контексті ключовими залишаються ризики, пов'язані з порушенням логістичних ланцюгів, зростанням витрат і зовнішніми політичними чинниками. Проте завдяки запровадженій системі управління ризиками ТОВ «Кернел-Трейд» демонструє здатність до збереження стійкості, забезпечення прибутковості та підтримки ефективності операційної діяльності навіть в умовах невизначеності.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ МІНІМІЗАЦІЇ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ РИЗИКІВ ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

3.1. Формування сучасної системи мінімізації підприємницьких ризиків ТОВ «Кернел-Трейд» в умовах воєнного стану

В умовах зростаючої складності зовнішнього середовища, посилення глобальної турбулентності, збройного конфлікту, а також прискореної цифрової трансформації та еволюції стійких бізнес-моделей, питання стратегічного управління ризикостійкістю набуває особливої актуальності для сільськогосподарських підприємств, зокрема для ТОВ «Кернел-Трейд».

У сучасних умовах менеджмент аграрних компаній не може обмежуватись лише тактичними або оперативними методами реагування на ризики. Необхідною є побудова комплексної стратегічної системи управління ризиками, яка дозволяє прогнозувати ймовірні загрози, оцінювати їхню природу та вплив, а також розробляти довгострокові адаптивні сценарії функціонування підприємства за умов високої невизначеності.

Стратегічне управління ризикостійкістю у діяльності ТОВ «Кернел-Трейд» має базуватися на системному підході, що поєднує аналітичні, превентивні та контрольні функції і забезпечує інтеграцію ризик-менеджменту в усі рівні управління компанією.

Головною метою такого управління є забезпечення здатності підприємства оперативно, ефективно та цілеспрямовано реагувати на зовнішні та внутрішні виклики, запобігаючи ескалації ризикових подій у кризові ситуації. Застосування інтегрованої системи ризикостійкості дозволяє ТОВ «Кернел-Трейд» мінімізувати потенційні втрати, спричинені впливом воєнних, економічних, логістичних та кліматичних факторів, водночас забезпечуючи стабільне функціонування і досягнення стратегічних цілей. У цьому контексті особливої ваги набуває цифровізація аграрного виробництва,

використання точного землеробства, прогнозних моделей, а також інноваційна партнерська модель Open Agribusiness, що дає змогу суттєво підвищити прозорість, контрольованість і гнучкість управлінських рішень.

Формування ефективної системи стратегічного управління ризиками вимагає від підприємства наявності чітко структурованих функціональних підсистем, застосування сучасних методів оцінки ризиків, використання релевантних джерел інформації, а також врахування інтересів усіх зацікавлених сторін аграрного бізнесу.

Сучасна система ризикостійкості має базуватись на принципах системності, своєчасності, адаптивності, багаторівневості управління, а також здатності до безперервного вдосконалення через впровадження механізмів зворотного зв'язку та постійного моніторингу динаміки зовнішнього середовища. Таким чином, для ТОВ «Кернел-Трейд» побудова цілісної, стратегічно орієнтованої системи управління ризиками є передумовою збереження конкурентоспроможності, стійкого розвитку, захисту інвестицій та підвищення ефективності господарської діяльності в умовах високої мінливості сучасного аграрного ринку.

Модель управління ризикостійкістю ТОВ «Кернел-Трейд» представлена на рис. 3.1.

Сутність системного підходу до управління ризикостійкістю підприємства полягає у виборі найоптимальнішого варіанту організації бізнес-процесів з урахуванням стратегічних цілей компанії, водночас забезпечуючи дотримання інтересів усіх стейкхолдерів. При цьому важливо здійснювати постійний моніторинг ризиків, що можуть виникати на різних стадіях реалізації процесу управління ризиками, у режимі реального часу. Відмінною рисою такого підходу є його орієнтація на безперервне вдосконалення, що знаходить своє відображення у використанні циклу Шухарта-Демінга (P-D-C/S-A: Plan – Do – Check/Study – Act), який передбачає послідовність дій з планування, реалізації, контролю та коригування управлінських рішень.

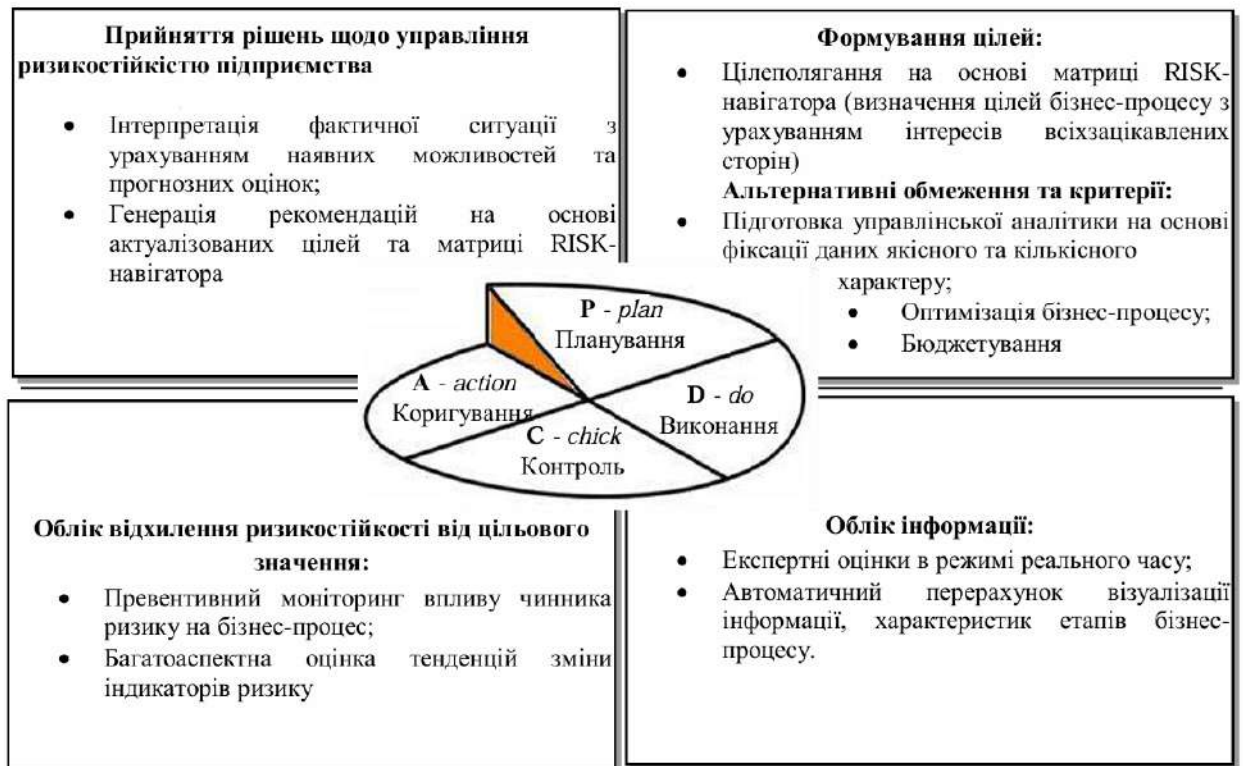

Рис. 3.1. Модель управління ризикостійкістю підприємства

Джерело: розроблено автором на основі [53]

До першої групи трансформацій у системі управління ризикостійкістю слід віднести дії, пов'язані з формулюванням цілей, побудовою множини можливих варіантів розвитку подій, визначенням обмежень та критеріїв для прийняття рішень, а також вибором оптимального з них. Постановка цілей здійснюється на основі адаптації ієрархії стратегічних пріоритетів та інструментів, подібних до матриці RISK-навігатора, з урахуванням інтересів усіх залучених сторін, як внутрішніх, так і зовнішніх. При моделюванні сценаріїв і формуванні альтернативних рішень враховуються наявні джерела інформації, а для підготовки управлінської аналітики використовується як кількісна, так і якісна інформація. В умовах високого рівня невизначеності особливу роль відіграють формалізовані експертні судження, які дозволяють здійснювати оптимізацію процесів на основі оцінки ризиків.

Друга група змін пов'язана з динамічним урахуванням актуального стану операційної діяльності. Доцільно впровадити механізм безперервного експертного моніторингу факторів ризику з можливістю оперативного

оновлення оцінок на різних стадіях бізнес-процесів, що супроводжується автоматичним перерахунком сукупного рівня ризикостійкості. Для ефективного функціонування цієї системи необхідно забезпечити наочне подання інформації про поточні процеси, а також організувати збір, обробку та інтеграцію різнорідних (у тому числі експертних) даних із застосуванням інтелектуальних цифрових рішень.

До третьої групи змін відноситься необхідність реалізації автоматизованого аналізу відхилень фактичного рівня ризикостійкості від прогнозованих значень. Рекомендується запровадження системи превентивного контролю, що дозволяє виявляти вплив ризик-факторів на загальні тенденції функціонування бізнес-процесів та формувати оцінки ризикостійкості як за окремими етапами, так і в інтегрованому вигляді.

Четверта група змін орієнтована на синтез управлінських рішень шляхом інтерпретації поточної ситуації з урахуванням фактичного стану підприємства та актуалізованих прогнозів. Це передбачає генерацію обґрунтованих рекомендацій на основі оновлених стратегічних орієнтирів і матриці ризиків. Такий підхід у моделюванні процесу управління ризикостійкістю дозволяє враховувати характерні ознаки діяльності ТОВ «Кернел Трейд» в умовах нестабільного ринкового середовища, фрагментарності даних та підвищеної варіативності зовнішніх впливів. У результаті забезпечується комплексне оцінювання як окремих складових бізнес-процесу, так і всієї системи в цілому, з можливістю її коригування в реальному часі. Таким чином, процесний підхід до побудови моделі управління ризикостійкістю сприяє забезпеченню цілісності, взаємозв'язку агрегованих і деталізованих показників, формуючи адаптивну систему, здатну ефективно функціонувати за будь-яких обставин.

У світовій практиці управління ризиками широко застосовується методологія «Управління ризиками організації. Інтегрована модель» (COSO ERM), яка забезпечує системний підхід до ідентифікації потенційних ризикових подій, що можуть впливати на діяльність підприємства, а також

дозволяє впроваджувати контрольні механізми для підтримання ризику на прийнятному рівні [135]. Особливу увагу заслуговує концепція PPRR, запропонована П. Роджерсом, яка орієнтована на етапи запобігання, підготовки, реагування та відновлення після надзвичайних ситуацій [138, с. 4].

Ця циклічна модель управління (PPRR) складається з чотирьох ключових компонентів (рис. 3.2):

P1 – заходи щодо запобігання негативному впливу ризиків на функціонування підприємства роздрібною торгівлі;

P2 – підготовчі дії для адекватного реагування на можливі ризики;

R3 – безпосередня реакція на виникнення ризикових подій;

R4 – заходи з відновлення діяльності, спрямовані на забезпечення високого рівня ризикостійкості підприємства.

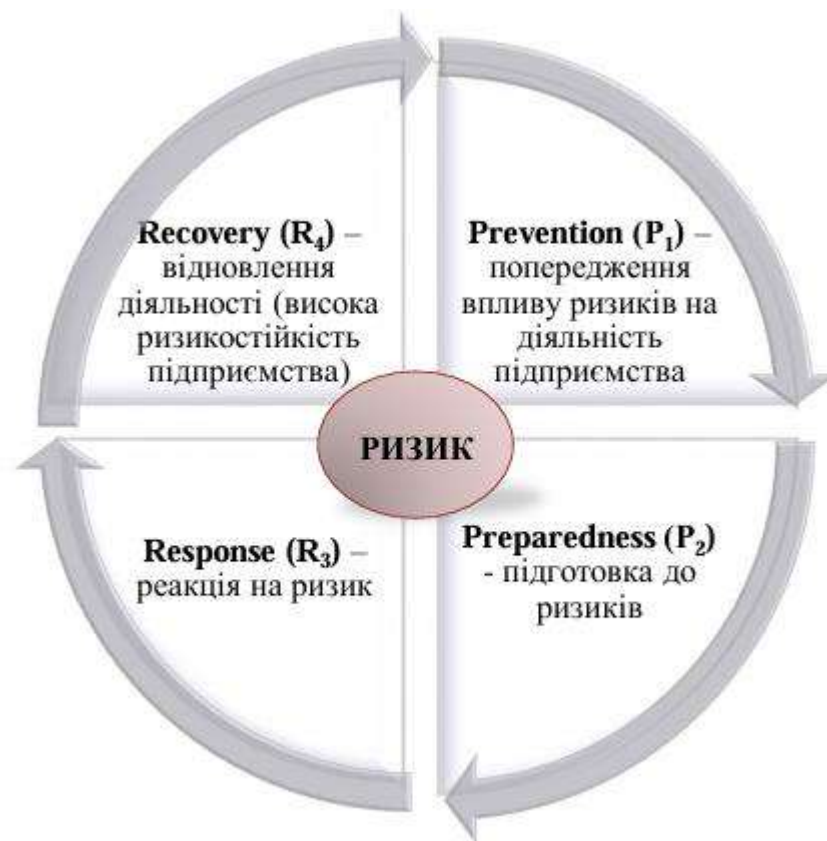

Рис. 3.2. PPRR-модель стратегічного управління ризикостійкістю підприємства

Джерело: розроблено автором на основі [38]

Модель PPRR (рис. 3.2) є ефективним інструментом для створення детального плану стратегічного управління ризиками. Вона дає змогу розробити заходи, спрямовані на зниження або усунення ймовірності виникнення ризикових подій чи їхніх наслідків, провести комплексний аналіз та оцінку впливу кожного ризику, а також визначити пріоритети серед ризиків за ступенем їхньої ймовірності та значущості для діяльності. Особливу увагу приділяють критичним бізнес-процесам, що мають ключове значення для стратегічного розвитку підприємства. Впровадження цієї моделі дозволяє передбачити потенційні ризики у діяльності підприємства роздрібної торгівлі та мінімізувати можливі фінансові втрати [140].

Для своєчасного виявлення дестабілізуючих факторів, а також прийняття обґрунтованих управлінських рішень на стратегічному, тактичному й оперативному рівнях виділяються основні етапи стратегічного управління ризикостійкістю підприємства (рис. 3.3).

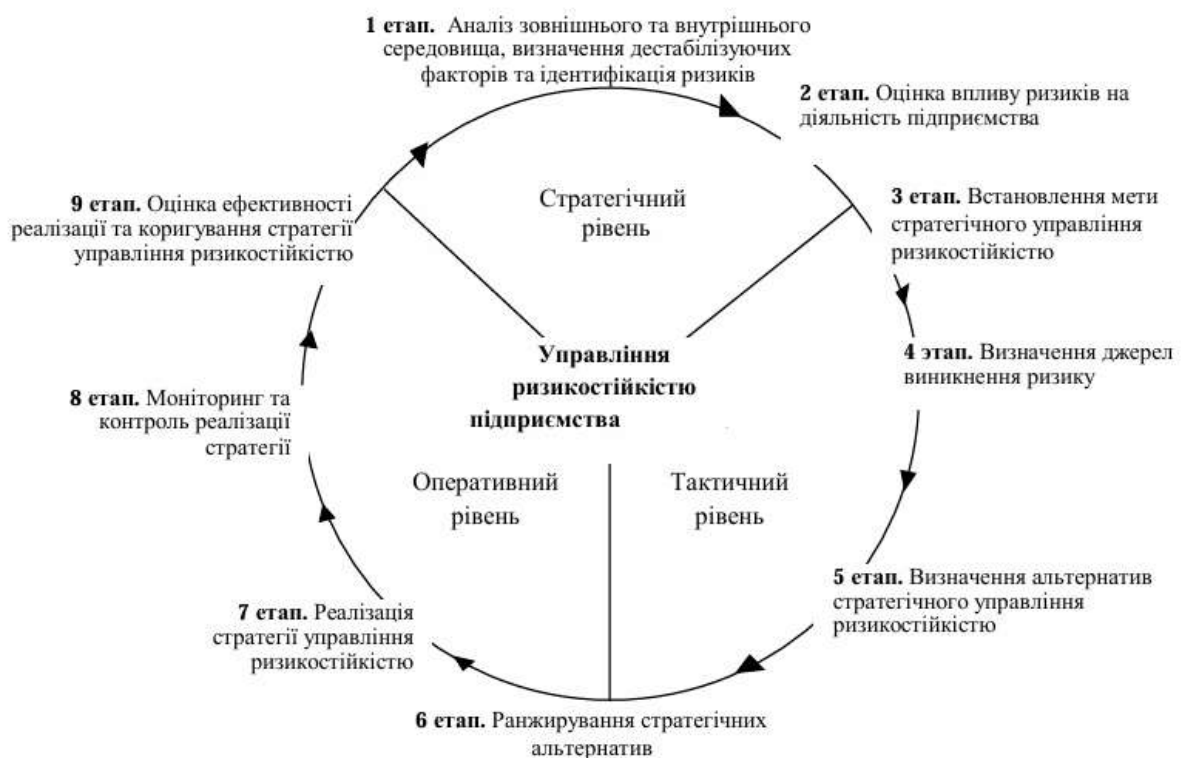

Рис. 3.3. Основні етапи стратегічного управління ризикостійкістю підприємства

Запропонована інтегрована модель дає змогу поєднати кількісні та якісні характеристики, які відображають стан системи стратегічного управління ризикостійкістю ТОВ «Кернел Трейд», у єдиній предметній площині, що забезпечує уніфікацію вихідних даних через стандартизовані оцінні показники.

Отже, стратегічне управління ризикостійкістю в ТОВ «Кернел Трейд» базується на науково обґрунтованому плані дій, що полягає у прийнятті ефективних управлінських рішень для підтримання високого рівня ризикостійкості. Це дозволяє мінімізувати загрози втрати прибутку, які виникають під впливом зовнішніх і внутрішніх факторів, що негативно позначаються на процесах реалізації товарів, їх просуванні на ринку, а також на лояльності споживачів. В результаті досягаються поставлені стратегічні цілі та формується міцна конкурентна перевага.

Запропонований організаційно-методичний підхід до формування системи стратегічного управління ризикостійкістю в ТОВ «Кернел Трейд» забезпечує оперативну реакцію на зміни в бізнес-середовищі, дозволяє виявляти джерела ризиків, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між факторами ризику та їхніми наслідками, а також систематично інформувати осіб, відповідальних за прийняття стратегічних рішень.

Ключовою основою для реалізації завдань стратегічного управління ризикостійкістю в ТОВ «Кернел Трейд» є надійна інформаційна інфраструктура, оскільки якість і повнота вихідних даних є необхідною передумовою для ухвалення ефективних управлінських рішень.

Враховуючи це, виникає нагальна потреба у розробці інтегрованої функціональної моделі інформаційного забезпечення системи управління ризикостійкістю підприємства.

Для ефективного впровадження системи стратегічного управління ризикостійкістю в діяльність ТОВ «Кернел Трейд» розроблено структурно-логічну модель стратегічного управління ризикостійкістю (рис. 3.4).

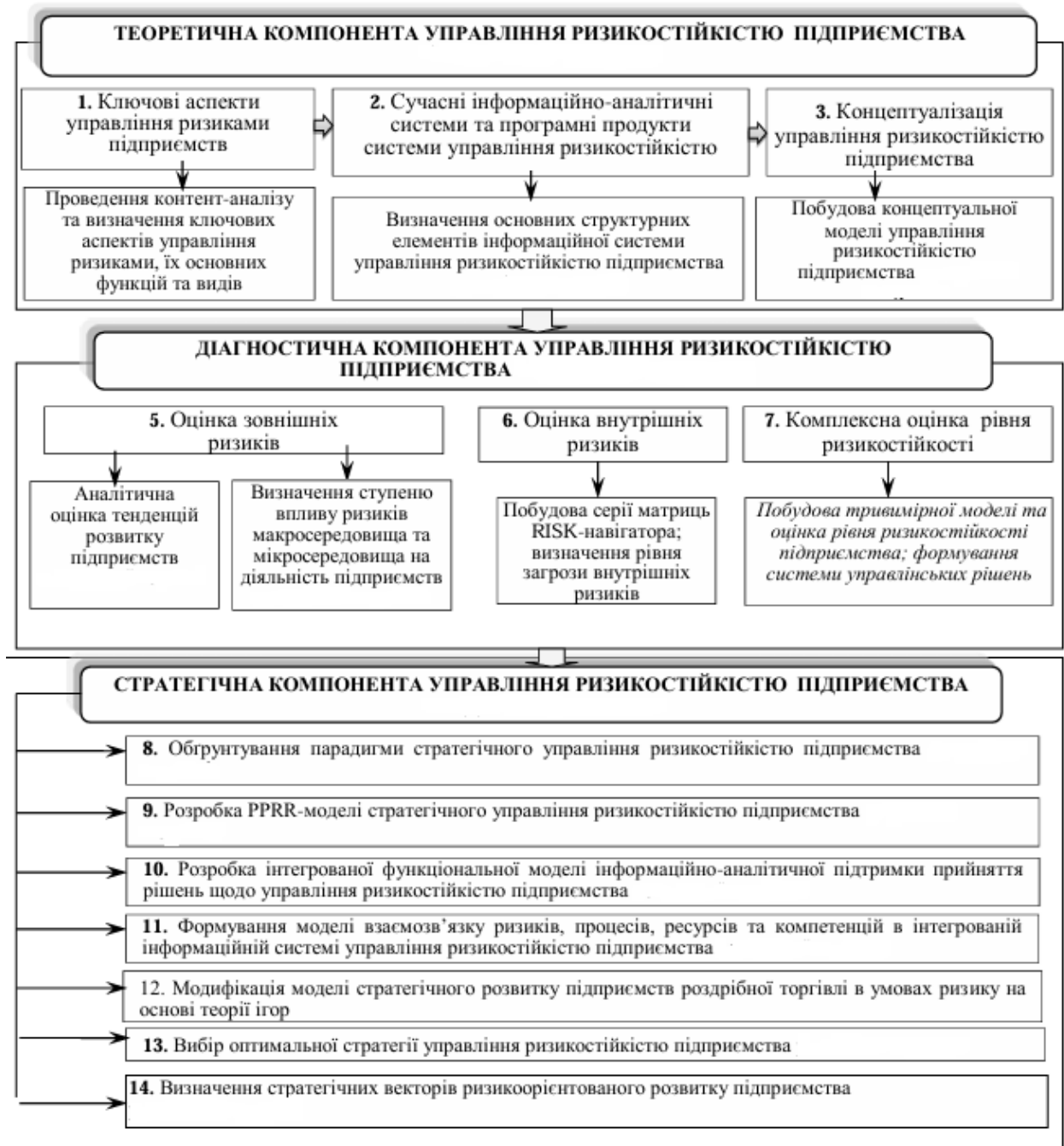

Рис. 3.4. Структурно-логічна модель стратегічного управління ризикостійкістю підприємства

Джерело: сформовано автором за даними [61]

На відміну від наявних рішень, ця модель враховує такі ключові показники, як рівень ризикостійкості підприємства, ступінь зрілості системи управління ризиками, а також рівень розвитку компетенцій ризик-менеджерів. Це дозволяє, шляхом порівняння можливих стратегічних альтернатив, обрати

найбільш доцільний тип стратегії управління ризиками, серед яких можуть бути компенсаційна, імпульсивна чи інтегрована стратегії.

Результатом проведеного теоретичного дослідження стало виявлення специфіки управління ризиками в ТОВ «Кернел Трейд», визначення ключових структурних компонентів інформаційної системи управління та створення концептуальної моделі, яка забезпечує управління ризикостійкістю. Аналітична основа цієї моделі передбачає оцінку як зовнішніх, так і внутрішніх ризиків (із застосуванням низки матриць RISK-навігатора), визначення рівня загроз від внутрішніх ризиків, а також інтегральну оцінку загального рівня ризикостійкості підприємства.

Стратегічна складова представленої моделі включає: обґрунтування парадигми стратегічного управління ризикостійкістю; розробку PPRR-моделі для стратегічного управління ризиками; створення інтегрованої функціональної моделі інформаційно-аналітичної підтримки прийняття управлінських рішень; а також формування моделі взаємозв'язку між ризиками, бізнес-процесами, ресурсами та компетенціями у складі єдиної інформаційної системи управління ризикостійкістю.

Впровадження розробленої структурно-логічної моделі надає можливість адаптувати стратегію розвитку ТОВ «Кернел Трейд» в умовах воєнного стану з урахуванням підвищеної невизначеності та ризиків. Застосування теорії ігор дозволяє обрати найоптимальнішу стратегію управління ризикостійкістю компанії, а також визначити ключові напрямки ризикоорієнтованого розвитку, які забезпечать стійкість бізнесу в кризових умовах.

Запропонована модель управління ризикостійкістю ТОВ «Кернел Трейд» інтегрована із загальною стратегією розвитку підприємства і дозволяє на основі аналізу різних стратегічних альтернатив оперативно реагувати на виклики воєнного часу, визначаючи пріоритетні вектори для забезпечення безперервності діяльності та довгострокової стабільності бізнесу.

3.2. Оцінка економічної результативності наведених заходів на ефективність діяльності ТОВ «Кернел-Трейд»

В умовах воєнного стану, що супроводжується високим рівнем невизначеності, порушенням логістичних ланцюгів, загрозами фізичній інфраструктурі, коливанням світових цін на аграрну продукцію, а також фінансовими та кадровими викликами, особливої актуальності для ТОВ «Кернел-Трейд» набуває розробка системної програми з мінімізації впливу підприємницьких ризиків. Така програма дозволяє своєчасно ідентифікувати ключові загрози, оцінити їхній потенційний вплив на операційну діяльність компанії та сформулювати ефективні інструменти управління ними.

Програма мінімізації ризиків, представлена в таблиці 3.1, охоплює основні групи загроз, з якими стикається підприємство в умовах воєнного часу, та пропонує відповідні заходи щодо зниження їхнього негативного впливу. Вона сформована з урахуванням стратегічної орієнтації компанії на забезпечення безперервності операцій, збереження конкурентоспроможності та адаптації до змін зовнішнього середовища.

Таблиця 3.1

Програма мінімізації впливу підприємницьких ризиків на діяльність ТОВ «Кернел-Трейд»

Ризик 1	Можливий вплив 2	Мінімізація впливу 3
1. Порушення логістики: закриті українські морські порти через війну	1. Скорочення обсягів експорту зерна, соняшникової олії та шроту, у разі продовження ускладнення з експортом сільськогосподарської продукції через українські чорноморські порти (звичний та найбільш зручний експортний маршрут для української сільськогосподарської продукції);	У разі блокування українських портів Чорного моря, зосередження на перевалках через українські порти на річці Дунай і залізничних поставках до порту Констанца в Румунії, оскільки інші експортні канали виявилися не такими ефективними (вищі витрати та нижча пропускну здатність)
	2. Зростання логістичних витрат (залізниця в Україні та ЄС, послуги вантажних автомобілів та барж) викликане заміщенням мультимодальної перевалки дешевих морських перевезень більш дорогими автомобільними, залізничними та річковими перевезеннями. Це негативно впливає на маржу, включаючи збитковий експорт зерна;	Розширення логістичних потужностей
	3. Збільшення часу відвантаження, що призводить до збільшення оборотних коштів; погіршення якості товару внаслідок тривалих мультимодальних перевезень.	Диверсифіковані точки завантаження в портах для зменшення ризиків, пов'язаних з будь-яким конкретним портом

Продовження табл. 3.1.

1	2	3
2. Втрата критичної інфраструктури	1. Зниження потенціалу отримання прибутку через потенційну втрату критичної інфраструктури (експортні термінали, олійноекстракційні заводи, ключові елеватори)	Диверсифікована база активів, розташована відносно далеко від регіонів бойових дій Угоди про перевалку зерна та олії з експортними терміналами третіх сторін Диверсифіковані точки завантаження в портах
3. Низькі світові ціни на сировину: зернові та олійні культури	1. Зниження рентабельності продукції, в умовах низьких світових цін на зерно та низьких цін на олію 2. Підрив прибутковості, оскільки низькі ціни не дозволяють покрити високі логістичні витрати, а фермери воліють відкладати продаж зерна.	Хеджування цін на зерно: ми використовуємо різні інструменти хеджування, включаючи ф'ючерси та опціони на кукурудзу та сою, форвардні контракти Більш тривалий період продажів врожаю: ми починаємо продавати врожай наступного року, як тільки маємо початкове розуміння виробничих витрат наступного року, враховуючи також всю маржу ланцюжка створення вартості. Глибокий аналіз світових фундаментальних показників світового ринку сировини: дослідницький і торговий підрозділ надає уявлення про світовий ринок сировини, орієнтуючи вибір відповідного часу та ціноутворення наших хеджувальних операцій.
3. Низькі ціни на сировину: соняшникова олія	Низькі ціни на соняшкову олію зменшують сукупний прибуток фермерів та переробників в Україні в короткостроковій перспективі та відлякують фермерів від розширення посівних площ під соняшником у довгостроковій перспективі	Більш інтенсивні закупівлі на початку сезону (коли величезний запас насіння після збирання врожаю дозволяє вести переговори про більш привабливі ціни на соняшник) частково пом'якшують довгострокове зниження цін на соняшкову олію. Уважне управління продажами протягом сезону для пом'якшення сезонних знижень цін.
4. Втрата запасів	1. Погіршення якості запасів (зернових, олійних культур, соняшникової олії та шроту) 1) надмірно тривале зберігання без належної підтримки якості; або 2) перевозяться новими маршрутами з неперевіреною контролем якості; або 3) є результатом пізнього збирання кукурудзи взимку через нестачу ємностей для зберігання зерна. 2. Фізична втрата запасів через ракетні або дронні атаки Росії;	Розширення експортних потужностей через альтернативні маршрути; Регулярна інспекція товарів, що зберігаються в елеваторах, що належать третім сторонам; Інвестиції у додаткові ємності для зберігання (включаючи пластикові мішки для зберігання); Укладання довгострокових контрактів з постачальниками послуг зберігання. Диверсифіковані точки завантаження в портах; Мінімізація зберігання на місці в портах на користь прямого завантаження.
5. Ризики пов'язані з ліквідністю	Брак ліквідності для належного обслуговування непогашеного боргу, потенційні збої в бізнесі, спричинені діями кредиторів у разі ворожих дій, та обмежений доступ до додаткових джерел кредитування;	Проведення переговорів з державними банками України щодо забезпечення додаткових кредитних ліній;
	Труднощі з забезпеченням фінансування оборотного капіталу для закупівлі олійних та зернових культур	Пошук варіантів нового фінансування оборотного капіталу та довгострокового фінансування з боку міжнародних фінансових інститутів;
6. Проблеми управління торговими позиціями	1. Втрати, що виникають через некоректне управління торговими позиціями Групи. Наприклад, відкрита позиція на соняшкову олію може негативно позначитися на прибутковості Компанії у разі значних рухів цін на соняшкову олію;	Система контролю торгової позиції: - максимальні ліміти на позицію (довга / коротка) з щоденним контролем. Конкретні ліміти встановлюються для закупівлі соняшникового насіння, не покритого проданою соняшковою олією. Спеціальні затвердження потрібні для перевищення лімітів; - частина позицій контролюється шляхом обмеження вартості ризику та лімітів зниження з щоденним моніторингом; - постійний моніторинг впливу змін ринкових цін на існуючі торгові позиції та вдосконалення системи моніторингу. Централізоване виконання контрактів та планування відвантажень.
7. Кредитні ризики та ризики контрагентів	1. Збитки, що виникли через невиконання контрагентами своїх зобов'язань.	Постійний моніторинг платоспроможності та ефективності контрагентів Проведення переговорів з контрагентами щодо продовження терміну погашення зобов'язань або узгодження альтернативних способів погашення; Активна реструктуризація та претензійно-позовна робота з контрагентами

Продовження табл. 3.1.

1	2	3
8. Інформаційна безпека та ІТ	1. Втрата або розголошення ключової інформації може загрожувати бізнес-операціям та розвитку бізнесу;	Резервний дата-центр перенесено до Львова (Західна Україна);
	2. Переривання бізнеспроцесів та рішень, які залежать від безперервності ІТ-додатків та інфраструктури.	Доступ до ІТ-систем заборонений вночі розробникам та підрядникам;
	3. Кібератаки на ІТ-інфраструктуру;	Впроваджується багатофакторна аутентифікація для зниження ризику витоку документів, кореспонденції та інших конфіденційних даних;
	4. Пошкодження хмарної ІТ-інфраструктури Компанії внаслідок військових дій в Україні;	<p>Політика паролів, контроль доступу зовнішніх користувачів до ІТ-систем компанії; Рішення з управління привілейованим доступом.</p> <p>Регулярне тестування плану відновлення ІТ; регулярне тестування вразливостей зсередини і зовні;</p> <p>Політика керування виправленнями – регулярне встановлення критичних патчів та патчів безпеки на серверах та робочих станціях;</p> <p>Спеціальне рішення для боротьби з просунутими постійними загрозами нульового дня;</p> <p>Впровадження процесів управління інцидентами та змінами в ІТ-інфраструктурі;</p> <p>Підвищення зрілості процесу управління доступом шляхом автоматичного сполучення процесу перегляду прав доступу.</p> <p>Регулярне навчання та перевірка співробітників на знання та відповідність правилам інформаційної безпеки.</p>
9. Управління інвестиційними проектами	1. Додаткові витрати понад бюджет	Великий внутрішній досвід у виконанні проектів з командою досвідчених професіоналів для управління новими проектами
	2. Втрата прибутків через затримки у виконанні, спричинені небезпечними умовами праці на місцях реалізації проектів, пов'язаними з активними військовими діями в Україні та постійною загрозою ракетних ударів.	<p>Ретельне управління проектами. Усі проекти ретельно аналізуються та належним чином документуються. Кожен проект організований за статутом інвестиційного проекту, який визначає цілі, бюджет, етапи доставки, графіки, терміни, проектну команду, визначення/оцінку/реагування на ризики проекту, оцінку бізнес-кейсу та техніко-економічне обґрунтування. У разі необхідності ми організуємо контроль якості проектною документації для інвестиційних проектів незалежною експертною компанією.</p> <p>Належний нагляд, включаючи внутрішній контроль витрат серед різних проектів, контроль бюджету перед підписанням контрактів та здійсненням платежів, глибока участь інвестиційного комітету та нагляд стратегічного комітету;</p> <p>Проведення відкритих і закритих тендерів для визначення оптимальних пропозицій;</p> <p>Залучення постачальників з високим рейтингом довіри;</p> <p>Належне управління для взаємодії з державними регуляторними/дозвільними органами на ранніх стадіях проекту для мінімізації затримок;</p> <p>Страхування будівельно-монтажних робіт.</p>

Продовження табл. 3.1.

1	2	3
10. Ризик людського капіталу	Збої в бізнес-процесах та процесах підтримки через:	Конкурентоспроможна компенсація: рівень оплати відповідає або перевищує еталон у наших галузях. Ми прагнемо подальшого підвищення рівня компенсацій, щоб успішно конкурувати із сусідніми країнами. Система компенсацій регулярно переглядається для відповідності стратегії компанії та стратегії HR. Ми регулярно вимірюємо рівень задоволеності співробітників та реагуємо на результати;
	- нестачу персоналу в цілому та труднощі із заміною ключових співробітників через низьку кваліфікацію нових кандидатів, що загострюється значною еміграцією з України;	Широкий соціальний пакет: Позики на жигло для молодих співробітників у регіонах; - Добровільне медичне страхування (повне покриття вартості) - Соціальна грошова підтримка у випадку особистих життєвих труднощів співробітника
	- призов співробітників на військову службу, наслідок затяжної війни в Україні;	Управління талантами, професійний розвиток та навчання наших співробітників
	- підвищений психічний стрес серед співробітників, що залишилися, в результаті триваючої та затяжної війни в Україні.	Безпечні та зручні умови праці. Постійне поліпшення умов праці та інфраструктури для співробітників. Дистанційна робота та гнучкий графік роботи. Підтримка груп за інтересами та мережних груп співробітників; Ефективний рекрутинг: ми використовуємо різні інструменти та канали для залучення найкращих людей на ринку. Ми активно працюємо з університетами та бізнес-спільнотою і маємо програму для розвитку та залучення нових співробітників; Залучення співробітників через ефективну систему KPI, делегування відповідальності, винагороди за підвищення ефективності роботи та командоутворюючі заходи; Комплексні програми адаптації нових співробітників; Підвищення продуктивності праці за рахунок автоматизації та оптимізації процесів, універсальності роботи та збільшення взаємозамінності співробітників; Розвиток HR бренду, створення стійкої репутації роботодавця.

Джерело: розроблено автором з використанням [21]

Отже, в табл. 3.1 систематизовано ключові ризики, що впливають на діяльність ТОВ «Кернел-Трейд», включаючи логістичні, фінансові, ринкові, кадрові, технологічні та інфраструктурні чинники. Для кожного з ризиків наведено потенційні наслідки для компанії та конкретні заходи щодо їх мінімізації.

Зокрема, у розділі логістичних ризиків враховано блокування морських портів, зростання витрат і зниження швидкості доставки. Пропонуються альтернативні маршрути через Дунай та порти Румунії, розширення

логістичних потужностей і диверсифікація точок завантаження.

У блоці ризиків інфраструктури акцент зроблено на втраті активів у зонах бойових дій, на що компанія реагує через географічну диверсифікацію активів і угоди з альтернативними терміналами.

Фінансові та ринкові ризики включають вплив низьких світових цін на прибутковість та ліквідність компанії. Для їх нівелювання застосовуються інструменти хеджування, пошук нових джерел фінансування, а також аналітична підтримка торгових рішень.

Операційні ризики, такі як втрата запасів, неефективне управління торговими позиціями та ризики контрагентів, мінімізуються шляхом підвищення контролю якості, моніторингу, впровадження лімітів на відкриті позиції та реструктуризації взаємодії з партнерами.

Також охоплено ризики ІТ та інформаційної безпеки, зокрема загрози кібербезпеці, втрати даних та безперервності ІТ-інфраструктури. У відповідь реалізується резервне копіювання, багаторівнева авторизація, тестування систем безпеки та навчання персоналу.

Особлива увага приділяється ризикам людського капіталу, де враховуються наслідки мобілізації, еміграції, дефіциту кадрів та психологічного тиску на персонал. Компанія відповідає через розвиток HR-бренду, систему компенсацій, гнучкі умови праці та підтримку добробуту співробітників.

У підсумку, програма мінімізації впливу підприємницьких ризиків демонструє комплексний підхід ТОВ «Кернел-Трейд» до ризик-менеджменту та дозволяє забезпечити стабільну роботу компанії навіть в умовах надзвичайних викликів воєнного стану.

У межах бакалаврської роботи як захід, спрямований на покращення діяльності та мінімізацію ризиків для ТОВ «Кернел-Трейд» в умовах воєнного стану, пропонується впровадження та подальша інтенсифікація використання технологічної платформи Open Agribusiness, що дозволяє забезпечити інтегровану модель співпраці з малими та середніми фермерськими

господарствами, спрямовану на підвищення врожайності, оптимізацію витрат, забезпечення стабільного збуту та зміцнення адаптивного потенціалу в умовах нестабільного середовища. Цей інструмент, будучи сучасною формою агроінженерної та управлінської підтримки, передбачає надання партнерам компанії доступу до агрономічних консультацій, розробки технологічних карт, використання цифрових платформ для моніторингу стану посівів і управління виробничими процесами в режимі реального часу, що в умовах військової загрози дозволяє ефективно реагувати на зміни оперативного середовища, включаючи ризики порушення логістичних ланцюгів, нестачі ресурсів, кліматичної нестабільності та форс-мажорних обставин. Крім того, завдяки інтеграції ESG-підходів та практик кліматичного управління, Open Agribusiness виступає не лише інструментом підвищення економічної ефективності, але й засобом забезпечення стійкого розвитку, зниження екологічного навантаження та підвищення загальної системної стійкості підприємства, що особливо актуально в умовах загроз продовольчій безпеці та порушення функціонування аграрного сектору України.

Основні елементи технології Open Agribusiness:

1. Агрономічна експертиза: надання фермерам консультацій щодо вибору культур, сівозміни, агрономічних практик, добрив, ЗЗР; використання цифрових технологічних карт — індивідуальних планів для кожного поля.
2. Передача ноу-хау та супровід: ТОВ «Кернел-Трейд» ділиться власним досвідом і сучасними підходами до агровиробництва, що дозволяє оптимізувати витрати, зменшити втрати та максимізувати дохід.
3. Логістична підтримка та стабільність збуту: партнери зобов'язуються постачати щонайменше 80% врожаю до ТОВ «Кернел-Трейд», що гарантує прогнозований збут і фінансову стабільність для фермерів.
4. Цифровізація процесів: інтеграція систем моніторингу, супутникового спостереження, використання ERP/CRM-рішень для управління виробництвом у реальному часі; ESG-стандарти та кліматичне управління; розробка практик сталого господарювання, зменшення екологічного сліду,

впровадження інновацій для збереження ґрунтів і водних ресурсів.

У воєнних умовах технологія Open Agribusiness демонструє свою стратегічну цінність як інструмент адаптації, виживання та відновлення:

1. Зменшення операційних ризиків: фермери отримують готові рішення щодо агровиробництва, які дозволяють працювати навіть за умов нестачі ресурсів, порушення логістики чи зміни кліматичних умов; технологічні карти адаптуються до ситуації (скорочені цикли, менш енергоємні культури тощо).

2. Підтримка в управлінні ризиками: ТОВ «Кернел-Трейд» допомагає партнерам розробляти антикризові плани, реагувати на непередбачувані події: обстріли, окупацію, мінування полів; забезпечується швидкий перехід до альтернативних схем обробітку чи евакуації врожаю.

3. Цифрова координація та дистанційний супровід: в умовах обмеженої фізичної присутності фахівців, компанія забезпечує дистанційний агрономічний супровід, регулярний контакт з партнерами через онлайн-платформи.

4. Фінансова підтримка та стабільний збут: попри воєнний стан, ТОВ «Кернел-Трейд» забезпечує закупівлю продукції у партнерів, підтримуючи їхню платоспроможність, обігові кошти та зменшуючи ризик банкрутства.

Вплив технології Open Agribusiness на підвищення результатів діяльності ТОВ «Кернел-Трейд» наведена в таблиці 3.2.

Таким чином, запропонований захід є комплексним управлінсько-технологічним рішенням, здатним забезпечити підвищення конкурентоспроможності та зниження ризиків функціонування ТОВ «Кернел-Трейд» у кризовий період.

Для прогнозування ключових показників ТОВ «Кернел-Трейд» на 2024–2025 роки застосовано методи лінійної екстраполяції та аналізу темпів приросту, враховуючи тренди відхилень за останні п'ять років. Оцінка прогнозних значень проведена з урахуванням впровадженої програми мінімізації ризиків (табл. 3.1) та інтенсифікації використання технологічної

платформи Open Agribusiness (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Вплив технології Open Agribusiness на підвищення результатів діяльності ТОВ «Кернел-Трейд»

Вплив на фермерів-партнерів	Вплив на ТОВ «Кернел-Трейд»
✓ Вища врожайність (на 15–25% вища за середню по країні)	✓ Прогнозований обсяг сировини
✓ Зменшення витрат на гектар	✓ Зниження ризику зриву постачання
✓ Технологічна адаптація до воєнних умов	✓ Підвищення ефективності ланцюга постачання
✓ Доступ до експертизи без додаткових витрат	✓ Зміцнення позиції як лідера в агробізнесі
✓ Вища конкурентоспроможність на внутрішньому ринку	✓ ESG-переваги та позитивний імідж у міжнародних партнерів

Джерело: розроблено автором

Результати прогнозу основних техніко-економічних показників наведені в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3

Прогнозні значення основних техніко-економічних показників діяльності ТОВ «Кернел-Трейд» на 2024-2025 рр.

Показники	2023 рік	Середній темп росту, %	Прогноз 2024	Прогноз 2025
Чистий дохід від реалізації, тис. грн.	62056891	4,76	65018892	68109136
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	48320726	1,57	49069616	49829131
Валовий прибуток, тис. грн.	13736165	10,00	15109781	16620759
Чистий фінансовий результат (прибуток, збиток), тис. грн.	4373035	32,91	5808940	7708358
Основні засоби, тис. грн.	2134588	8,48	2313045	2509199
Оборотні активи, тис. грн.	44949820	8,32	48637706	52639836
Дебіторська заборгованість, тис. грн.	24796034	46,15	36213945	52904645
Кредиторська заборгованість, тис. грн.	1467097	4,04	1525970	1586683
Власний капітал, тис. грн.	27514322	10,70	30442573	33708023
Позиковий капітал, тис. грн.	23519404	-1,50	23162708	22806050
Середньорічна кількість працівників, осіб	747	-2,53	728	710
Продуктивність праці, тис. грн./осіб	83074,82	7,19	88995,21	95271,79

Прогнозований зростаючий чистий дохід і валовий прибуток (4,76% та 10% відповідно у 2024 р.) відображає позитивний ефект впровадження заходів мінімізації ризиків, зокрема: диверсифікації логістичних маршрутів (Дунай, порт Констанца), розширення логістичних потужностей, хеджування цін, що знижує вплив коливань світових цін; Завдяки цьому компанія може підтримувати стабільні обсяги реалізації, незважаючи на воєнні виклики.

Відносно повільне зростання собівартості реалізованої продукції (1,57%) в порівнянні зі зростанням доходів демонструє успішне стримування витрат, що можна пов'язати із заходами оптимізації логістики та управління запасами (інвестиції у ємності для зберігання, регулярні інспекції), які мінімізують втрати та втрати якості.

Значне збільшення чистого фінансового результату (+32,91%) свідчить про підвищення ефективності фінансового менеджменту, включаючи управління ліквідністю (переговори з банками, пошук фінансування), а також про ефективність контролю ризиків торгових позицій (обмеження лімітів, контроль ринкових коливань).

Зростання власного капіталу (+10,7%) і зниження позикового капіталу (-1,5%) є ознакою зміцнення фінансової стійкості компанії, що досягається за рахунок грамотного управління кредитними ризиками та залучення нових інструментів фінансування, що зазначені в таблиці 3.1.

Зростання оборотних активів (+8,32%) і дебіторської заборгованості (+46,15%) відображає збільшення обсягів операційної діяльності, але також свідчить про певний ризик у сфері управління дебіторською заборгованістю, який частково компенсується заходами щодо моніторингу контрагентів і реструктуризації взаємовідносин.

Скорочення середньорічної кількості працівників (-2,53%) при зростанні продуктивності праці (+7,19%) свідчить про підвищення ефективності персоналу, що досягається завдяки впровадженню HR-програм підтримки, розвитку навичок, автоматизації процесів та поліпшенню умов праці, що прописано у розділі про ризики людського капіталу.

Загальна економічна оцінка ефективності запропонованих заходів свідчить, що програма мінімізації ризиків дозволяє ТОВ «Кернел-Трейд» не лише адаптуватися до складних умов воєнного стану, а й забезпечити зростання ключових фінансових показників. Комплексний підхід до управління логістичними, фінансовими, ринковими, кадровими та ІТ-ризиками формує надійну основу для стабільного та прогнозованого розвитку компанії. Очікуване підвищення продуктивності та прибутковості підтверджує доцільність інвестицій у реалізацію заходів, які мають високий рівень окупності. Додатково, впровадження технологічних платформ, зокрема Open Agribusiness, а також вдосконалення систем контролю, сприяють подальшій оптимізації операційної діяльності та зниженню рівня ризиків.

Прогнозні фінансові показники ТОВ «Кернел-Трейд» на 2024-2025 рр. демонструють позитивний економічний ефект від реалізації програми мінімізації впливу підприємницьких ризиків. Це свідчить про те, що системні заходи, спрямовані на адаптацію до зовнішніх викликів воєнного часу, здатні забезпечити зростання фінансових результатів і стабільність компанії.

Висновки до розділу 3

У розділі 3 було досліджено та обґрунтовано ключові напрями мінімізації підприємницьких ризиків ТОВ «Кернел-Трейд» в умовах воєнного стану. З урахуванням високого рівня невизначеності та динамічних змін у зовнішньому середовищі, стратегічне управління ризикостійкістю набуває критичного значення для забезпечення стабільності та довготривалої конкурентоспроможності компанії.

Основним результатом проведеного дослідження стало формування сучасної, інтегрованої системи управління ризиками, яка базується на системному, адаптивному та багаторівневому підході. Розроблена модель стратегічного управління ризикостійкістю підприємства враховує не лише внутрішні й зовнішні фактори ризику, але й дозволяє здійснювати моніторинг,

аналіз, прогнозування та своєчасне коригування управлінських рішень у режимі реального часу.

До ключових елементів ефективної системи управління ризикостійкістю ТОВ «Кернел-Трейд» віднесено:

- інтеграцію цифрових інструментів та інноваційних технологій (зокрема елементів точного землеробства, Open Agribusiness);
- побудову логічно-структурованої моделі управління на основі концепцій COSO ERM і PRRR;
- організацію інформаційно-аналітичного забезпечення та підтримки прийняття рішень;
- створення механізмів постійного зворотного зв'язку й адаптації до змін.

Запропонована система передбачає поєднання кількісного й якісного аналізу, використання експертних оцінок, врахування стратегічних орієнтирів компанії та потреб усіх стейкхолдерів. Особливу увагу приділено питанням економічної доцільності впроваджених заходів, що дозволяє підвищити ефективність діяльності підприємства в умовах високих ризиків.

Таким чином, реалізація обґрунтованих у розділі підходів до стратегічного управління ризикостійкістю створює передумови для стійкого функціонування ТОВ «Кернел-Трейд» навіть в умовах воєнного стану, забезпечує гнучкість, інноваційність і адаптивність бізнес-моделі та формує основу для довготривалого розвитку підприємства.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження підтвердило важливість комплексного підходу до оцінки підприємницьких ризиків в умовах воєнного стану для забезпечення стабільності та ефективності функціонування аграрних підприємств на прикладі ТОВ «Кернел-Трейд».

У першому розділі дослідження було всебічно проаналізовано теоретико-методичні засади підприємницького ризику в господарській діяльності підприємств, що дозволило чітко визначити його сутність, природу, основні функції та методи управління. Підприємницький ризик розглядається як неоднозначне явище, що містить у собі ймовірність як втрат, так і додаткових прибутків, і є невід'ємною характеристикою будь-якої економічної діяльності, що відбувається в умовах невизначеності. З'ясовано, що підприємницький ризик зумовлений впливом як внутрішніх, так і зовнішніх чинників, які можуть спричиняти відхилення фактичних результатів від планових. Аналіз наукових підходів засвідчив, що ефективне управління ризиками є комплексним процесом, що включає етапи ідентифікації, оцінки, вибору стратегії реагування та моніторингу ефективності прийнятих заходів.

Особливу увагу було приділено специфіці аграрного підприємництва, де ризики значно посилюються через сезонність, вплив природних факторів, високі капіталовкладення та тривалий виробничий цикл. В умовах воєнного стану рівень ризиків аграрних підприємств суттєво зростає через загрозу втрати майна, блокування земельних угідь, порушення логістичних ланцюгів та збільшення вартості ресурсів. Визначено, що для забезпечення стабільного функціонування та конкурентоспроможності підприємств необхідний системний підхід до управління ризиками, який враховує багатогранність і постійну мінливість зовнішнього середовища. Ефективне управління ризиками дає змогу мінімізувати потенційні негативні наслідки та створює

умови для сталого розвитку підприємств навіть у кризових та невизначених ситуаціях.

У другому розділі проведено детальний аналіз техніко-економічних показників діяльності ТОВ «Кернел-Трейд» за період 2019–2023 років. Дослідження виявило значну динаміку ключових фінансових показників, що свідчить про високу чутливість підприємства до змін у зовнішньому середовищі та здатність адаптуватися до кризових умов, зокрема воєнних дій. Зростання чистого доходу у 2021 році та подальше його зниження пов'язане з обмеженнями в логістиці та зменшенням обсягів експорту. Водночас валовий і чистий прибуток демонстрували позитивні тенденції завдяки раціональному використанню інфраструктурних ресурсів і оптимізації витрат, що сприяло покращенню фінансової ефективності. Аналіз рентабельності виявив коливання, які свідчать про гнучкість управління підприємством та ефективність застосованих антикризових заходів.

Фінансова стійкість і платоспроможність ТОВ «Кернел-Трейд» у 2023 році суттєво покращилися: коефіцієнт автономії досяг рівня, що відповідає стабільному фінансовому стану, а зростання ліквідності підтвердило здатність підприємства своєчасно виконувати фінансові зобов'язання. Зменшення позикового капіталу і кредиторської заборгованості свідчить про зміцнення внутрішньої фінансової дисципліни. Найбільшими ризиками залишаються логістичні проблеми, зростання витрат та зовнішньополітична невизначеність, проте система управління ризиками забезпечує стійкість підприємства навіть в умовах воєнного конфлікту.

У третьому розділі було обґрунтовано ключові напрями мінімізації підприємницьких ризиків ТОВ «Кернел-Трейд» у воєнний період. З огляду на високий рівень невизначеності і динамічність зовнішнього середовища, стратегічне управління ризикостійкістю є критично важливим для збереження стабільності та конкурентоспроможності підприємства. Розроблено інтегровану систему управління ризиками, що базується на системному, адаптивному і багаторівневому підході, з урахуванням внутрішніх і зовнішніх

факторів ризику, а також з можливістю моніторингу, аналізу, прогнозування і оперативного коригування управлінських рішень.

До основних складових системи належать: інтеграція цифрових технологій та інновацій (зокрема точного землеробства та Open Agribusiness), використання структурованих моделей управління (COSO ERM, PRR), інформаційно-аналітичне забезпечення прийняття рішень, а також механізми постійного зворотного зв'язку та адаптації. Запропонована система передбачає поєднання кількісного і якісного аналізу, використання експертних оцінок та врахування стратегічних цілей і потреб стейкхолдерів. Особливу увагу приділено економічній доцільності впроваджуваних заходів, що сприяє підвищенню ефективності діяльності підприємства у високоризикових умовах.

Отже, реалізація запропонованих у роботі підходів до стратегічного управління ризикостійкістю створює міцну основу для стабільного функціонування ТОВ «Кернел-Трейд» навіть в умовах воєнного стану, забезпечує гнучкість, інноваційність та адаптивність бізнес-моделі, що є ключем до довготривалого успіху та сталого розвитку підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Азарян О. М., Азарян А. М., Драган О. І. Ризики аграрного бізнесу в умовах глобалізації. *Економіка та підприємництво*, 2018, № 3 (62), с. 14–20.
2. Артимонов І. Г. *Управління ризиками в сільськогосподарському виробництві*. Київ: Аграрна освіта, 2017. 250 с.
3. Безносюк О. О. Управління ризиками підприємств: теоретико-методичні аспекти. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*, 2019, № 3, с. 142–146.
4. Благодатний В. О., Мармуль Л. А. *Підприємницькі ризики та їх мінімізація*. Дніпро: ДНУ ім. Олеся Гончара, 2019. 180 с.
5. Бондар О. В. *Підприємницький ризик: сутність та методи оцінки*. Львів: Магнолія-2006, 2016. 215 с.
6. Вараксіна О. В. *Оцінка та управління ризиками в сучасних умовах господарювання*. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 230 с.
7. Верещагіна В. В. Економічні ризики та їх вплив на діяльність підприємства. *Вісник СумДУ. Серія «Економіка»*, 2017, № 2, с. 70–75.
8. Вишневська О. В. *Управління ризиками у підприємницькій діяльності*. Київ: Ліра-К, 2018. 200 с.
9. Возняк Г. В., Дудар Т. Г. Ризики в аграрному секторі економіки України. *Економіка АПК*, 2019, № 1, с. 87–93.
10. Гаврик О. В. Методи мінімізації підприємницьких ризиків. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Економіка*, 2018, № 2 (52), с. 129–133.
11. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*, 2003, № 18-19, ст. 144. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> .
12. Горго І. В. *Управління підприємницькими ризиками в умовах нестабільності*. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 280 с.
13. Губені Ю. О. *Фінансові ризики в підприємстві та шляхи їх*

нейтралізації. Тернопіль: Економічна думка, 2019. 210 с.

14. Дем'яненко В. М. Особливості управління ризиками в аграрному секторі. *Агроінком*, 2020, № 2, с. 34–39.

15. Державна служба статистики України. *Сільське господарство України у 2021 році: Статистичний збірник*. Київ, 2022. 210 с. URL: <https://ukrstat.gov.ua/>.

16. Дука А. П. *Стратегічне управління ризиками підприємства*. Київ: Кондор, 2018. 320 с.

17. Євтушенко Г. А. *Аграрні ризики та механізми їх страхування*. Полтава: Полтавська державна аграрна академія, 2018. 195 с.

18. Жигірь А. С. *Підприємницький ризик: теорія і практика управління*. Дніпро: Наука і освіта, 2017. 240 с.

19. Жмуденко В. В. Вплив воєнного стану на аграрний сектор України: виклики та перспективи. *Економіка АПК*, 2023, № 5, с. 65–72.

20. Закон України «Про правовий режим воєнного стану» від 12.05.2015 р. № 389-VIII. *Відомості Верховної Ради України*, 2015, № 28, ст. 250. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19>.

21. Звітність ТОВ «Кернел-Трейд» за 2019–2023 роки. *Внутрішні фінансові та економічні документи підприємства*. https://kerneltrade.prat.in.ua/files/builders/81958/documents/461282/doc_79118.pdf

22. Івасюк Р. М. Оцінка ризиків у сільськогосподарських підприємствах в умовах війни. *Проблеми економіки*, 2023, № 2, с. 145–151.

23. Качур О. В. Визначення та класифікація підприємницьких ризиків. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент*, 2018, № 31, с. 96–99.

24. Кіпрєєва О. М. Управління ризиками аграрного бізнесу в умовах нестабільності. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*, 2019, № 1 (18), с. 97–103.

25. Кириченко Н. В. *Ризик-менеджмент в агропромисловому*

комплексі. Вінниця: ВНТУ, 2020. 260 с.

26. Ключник А. А. *Управління підприємницькими ризиками*. Київ: ЦУЛ, 2006. 320 с.

27. Коваленко В. В., Рябокони О. Ю. Вплив воєнного стану на логістичні ланцюги аграрного сектору. *Вісник Київського національного торговельно-економічного університету*, 2023, № 3, с. 54–61.

28. Ковтун О. І. Проблеми оцінки та управління ризиками в сільському господарстві. *Аграрний вісник Причорномор'я*, 2018, № 88, с. 13–17.

29. Колісник М. В. Стратегічне управління ризиками в умовах військової агресії. *Формування ринкових відносин в Україні*, 2022, № 10 (257), с. 29–35.

30. Кравченко В. А. *Теоретичні основи управління ризиками підприємства*. Київ: Кондор, 2008. 290 с.

31. Криворучко М. Д., Назарова М. А. *Ризик-менеджмент: теорія та практика*. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 300 с.

32. Кучеренко С. В. Методи мінімізації підприємницьких ризиків в умовах зовнішньої нестабільності. *Економічний вісник Національного гірничого університету*, 2020, № 4, с. 177–183.

33. Лук'янова В. В. Особливості оцінки ризиків у діяльності аграрних підприємств. *Вісник ХНТУСГ ім. Петра Василенка*, 2019, № 203, с. 116–122.

34. Мельник О. М. Управління фінансовими ризиками підприємства. *Фінанси України*, 2018, № 5, с. 78–84.

35. Мірзоева Т. В., Томашевська О. А. Підприємницькі ризики в аграрному виробництві. *Економіка АПК*, 2015, № 7, с. 37–42.

36. Мних Є. В. *Економічний аналіз*. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 536 с.

37. Москаленко О. А. Сучасні підходи до управління підприємницькими ризиками. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Економіка*, 2021, № 36 (1), с. 172–176.

38. Онищенко В. А. *Підприємницькі ризики в умовах воєнного стану та шляхи їх мінімізації на підприємстві*. Кваліфікаційна робота бакалавра. Кривий Ріг: Державний університет економіки і технологій, 2025. 88 с.
39. Павленко О. А. Управління ризиками в агробізнесі в умовах змін клімату та військових загроз. *Агросвіт*, 2023, № 11, с. 18–24.
40. Петренко А. В. *Методи оцінки та управління підприємницькими ризиками*. Київ: Знання, 2018. 200 с.
41. Письменна О. О. Вплив зовнішніх факторів на підприємницькі ризики в умовах воєнного конфлікту. *Економіка та управління підприємствами*, 2022, № 87, с. 78–85.
42. Романова Л. В. *Управління ризиками в системі економічної безпеки підприємства*. Суми: Університетська книга, 2019. 260 с.
43. Рудич О. Д. Класифікація ризиків в аграрному виробництві. *Аграрний вісник Чорномор'я*, 2021, № 108, с. 56–62.
44. Савчук І. А. *Управління ризиками агробізнесу*. Київ: Аграрна наука, 2020. 270 с.
45. Свиноус І. В. *Ризик-менеджмент у підприємницькій діяльності*. Одеса: Фенікс, 2020. 250 с.
46. Сільське господарство України у 2021 році. (2022). [Статистичний збірник]. Державна служба статистики України. URL: <https://ukrstat.gov.ua/> .
47. Скриньовський Р. Є. *Методичні засади оцінки та управління підприємницькими ризиками*. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника, 2018. 220 с.
48. Тимків Н. С. *Аграрні ризики: теорія, оцінка та управління*. Львів: Астролябія, 2019. 280 с.
49. Тітова С. В. Сутність підприємницького ризику. *Економіка розвитку*, 2009, № 4 (52), с. 33–36.
50. Тиркало Ю. А. *Ризик-менеджмент у банківській справі*. Київ: Лібра, 2016. 350 с.
51. Тюленева Ю. В. *Підприємницький ризик: сутність, класифікація*

та методи управління. Дніпро: ДНУ, 2017. 190 с.

52. Указ Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24.02.2022 р. № 64/2022. *Офіційний вісник Президента України*, 2022, № 11, ст. 189. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41415> .

53. Улютін В. Є. Забезпечення фінансової стійкості аграрних підприємств в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки*, 2023, № 47 (2), с. 110–116.

54. Чуприна І. П. *Оцінка та управління підприємницькими ризиками*. Київ: Алерта, 2019. 270 с.

55. Шепеленко О. В. *Підприємницький ризик: аналіз і управління*. Одеса: ОДЕУ, 2016. 230 с.

56. Шешеня А. А. *Проблеми управління ризиками в сільському господарстві*. Житомир: Полісся, 2019. 205 с.

57. Які збитки війна завдала сільському господарству України – дослідження. (2022, 15 грудня). *Економічна правда*. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2022/12/15/694939/> .

58. Aon. *Global Risk Management Survey*. (2023). URL: <https://www.aon.com/insights/articles/2023-global-risk-management-survey> .

59. Beasley, M. S., Branson, B. C., & Hermanson, D. R. (2008). *Enterprise Risk Management: Integrating with Strategy and Performance*. COSO. URL: <https://www.coso.org/documents/coso-erm-integrating-with-strategy-and-performance-executive-summary.pdf> .

60. Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). (2017). *Enterprise Risk Management – Integrating with Strategy and Performance*. Durham, NC: COSO. URL: <https://www.coso.org/> .

61. Dobbins, M., & Thlon, A. (2013). *Risk Management in Business: A Comprehensive Guide*. New York: McGraw-Hill.

62. Eling, M., & Lehmann, M. (2018). The Impact of Digitalization on Risk Management: Evidence from the Insurance Industry. *The Journal of Risk Management and Insurance Review*, 21(1), 1–28.

63. European Commission. (2022). *The impact of the war in Ukraine on the EU agri-food sector*. Luxembourg: Publications Office of the European Union. URL: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/339a9446-214e-11ed-8f3a-01aa75ed71a1/language-en> .
64. Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO). (2023). *The State of Food and Agriculture*. Rome: FAO. URL: <https://www.fao.org/state-of-food-agriculture/en/> .
65. Kaplan, R. S., & Mikes, A. (2012). An Approach to Enterprise Risk Management. *Harvard Business Review*, 90(2), 70-76.
66. The World Bank. (2023). *The Economic Impact of the War in Ukraine*. Washington, DC: The World Bank. URL: <https://www.worldbank.org/en/country/ukraine/overview> .
67. World Economic Forum. (2024). *The Global Risks Report 2024*. Geneva: World Economic Forum. URL: <https://www.weforum.org/publications/global-risks-report-2024/> .

Підприємство ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
"КЕРНЕЛ-ТРЕЙД"
 Територія М. КИЇВ
 Організаційно-правова форма господарювання ТОВАРИСТВО З
ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
 Вид економічної діяльності ОПТОВА ТОРГІВЛЯ ЗЕРНОМ,
НЕОБРОБЛЕНИМ ТЮТЮНОМ, НАСІННЯМ І КОРМАМИ ДЛЯ ТВАРИН
 Середня кількість працівників 834
 Одиниця виміру : тис. грн.
 Адреса ВУЛІ М. Київ, місто Київ, провулок Шевченка Тараса, будинок 3,
т.(044) 4618803

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

за КОАТУУ

за КОПФГ

за КВЕД

Код		
2020	12	31
31454383		
8039100000		
240		
46.21		

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на "31" грудня 2020 року

Форма № 1

Код за ДКУД

1801001

Актив	Код ридка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату пере- ходу на МСФЗ
1	2	3	4	01.01.2019
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	47393	76505	20826
первісна вартість	1001	145814	185400	112573
накопичена амортизація	1002	98421	108895	91747
Незавершені капітальні інвестиції	1005	--	--	--
Основні засоби	1010	1337624	2078184	422091
первісна вартість	1011	1586239	2469154	569039
знос	1012	248615	390970	146948
Інвестиційна нерухомість	1015	--	--	--
Довгострокові біологічні активи	1020	--	--	--
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	--	--	--
інші фінансові інвестиції	1035	831634	1545571	704437
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	4094	4565	16408
Відстрочені податкові активи	1045	6828	1029	134179
Інші необоротні активи	1090	--	--	--
Усього за розділом I	1095	2227573	3705854	1297941
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	15566286	14763821	11268390
Виробничі запаси	1101	7984809	8973380	6073038
Готова продукція	1103	2557596	2972546	1344938
Товари	1104	5023881	2817895	3850414
Поточні біологічні активи	1110	--	--	--
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1320602	5155172	6229816
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	6535355	6702637	8379948
з бюджетом	1135	3991468	3782416	2700815
у тому числі з податку на прибуток	1136	233183	179188	359022
Інші поточні дебіторська заборгованість	1155	4430824	675149	3088093
Поточні фінансові інвестиції	1160	3992	3683695	288667
Гроші та їх еквіваленти	1165	288513	886518	208288
Готівка	1166	0	2	0
Рахунки в банках	1167	288513	886516	208288
Витрати майбутніх періодів	1170	--	--	--
Інші оборотні активи	1190	--	--	--
Усього за розділом II	1195	32137040	35649408	32164017
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	34364613	39355262	33461958

Пасиви	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду	На дату переходу на МСФЗ
1	2	3	4	5
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	9358912	9358912	9358072
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	7406158
Капітал у дооцінках	1405	--	--	--
Додатковий капітал	1410	20236	20236	20236
Резервний капітал	1415	--	--	--
Нерозподілений прибуток (неокритий збиток)	1420	1012770	2659899	510267
Неоплачений капітал	1425	--	--	--
Вилучений капітал	1430	--	--	--
Усього за розділом I	1495	10391918	12039047	9888575
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	--	--	--
Довгострокові кредити банків	1510	--	--	--
Інші довгострокові зобов'язання	1515	2106597	16361	2660921
Довгострокові забезпечення	1520	425592	831235	360684
Цільове фінансування	1525	--	--	--
Усього за розділом II	1595	2532189	847596	3021605
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	4345633	3335500	2969899
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1610	43663	37711	45398
товари, роботи, послуги	1615	1157331	1200944	1659088
розрахунками з бюджетом	1620	129	237	395
у тому числі з податку на прибуток	1621	--	--	--
розрахунками зі страхування	1625	6	3	41
розрахунками з оплати праці	1630	520	2091	1743
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	2079002	5688276	3274621
Поточні забезпечення	1660	27507	35968	24680
Доходи майбутніх періодів	1665	--	--	--
Інші поточні зобов'язання	1690	13786715	16167889	12575913
Усього за розділом III	1695	21440506	26468619	20551778
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	34364613	39355262	33461958

Генеральний директор ТОВ "КЕРНЕЛ-ТРЕЙД"

(підпис)

Головін Олександр Анатолійович

(підпис)

Головний бухгалтер ТОВ "КЕРНЕЛ-ТРЕЙД"

(підпис)

Одарюк Ольга Петрівна

(підпис)

М.П.

Підприємство ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "КЕРНІЛ-ТРЕЙД"
 Територія М. КИЇВ
 Організаційно-правова форма господарювання ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
 Вид економічної діяльності ОПТОВА ТОРГІВЛЯ ЗЕРНОМ, НЕОБРОБЛЕНИМ ТЮПОНОМ, НАСІННЯМ І КОРМАМИ ДЛЯ ТВАРИНИ
 Середня кількість працівників 883
 Одиниця виміру: тис. грн.
 Адреса 01001 м. Київ, місто Київ, провулок Шевченка Тараса, будинок 3, у (044) 4618803

Дата (рік, місяць, число)
 за ЄДРІОУ
 за КОАТУУ
 за КОПФГ
 за КВЕД

Коди		
2021	12	31
31454383		
8039100000		
240		
46.21		

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на "31" грудня 2021 року

Форма № 1

Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переказу на МСФЗ	
				01.01.2019	31.12.2019
1	2	3	4	5	6
I. Необоротні активи	1000	76505	106437	20826	47393
Нематеріальні активи	1001	185400	232472	112573	145814
первісна вартість	1002	108895	126035	91747	98421
накопичена амортизація	1005	--	--	--	--
Незавершені капітальні інвестиції	1010	2078184	2026469	422091	1337624
первісна вартість	1011	2469154	2586123	569039	1586239
знос	1012	390970	559654	146948	248615
Інвестиційна нерухомість	1015	--	--	--	--
Довгострокові біологічні активи	1020	--	--	--	--
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	--	--	--	--
інші фінансові інвестиції	1035	1545571	2765683	704437	831634
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	4565	11360	16408	4094
Відстрочені податкові активи	1045	1029	370324	134179	6828
Інші необоротні активи	1090	--	--	--	--
Усього за розділом I	1095	3705854	5280273	1297941	2227573
II. Оборотні активи	1100	14763821	22273369	11268390	15566286
Запаси	1101	8973380	8116688	6073038	7984809
Готова продукція	1103	2972546	5702421	1344938	2557596
Товари	1104	2817895	8454260	3850414	5023881
Поточні біологічні активи	1110	--	--	--	--
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	5155172	3126946	6229816	1320602
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за наданими авансами	1130	6702637	4003700	8379948	6535355
з бюджетом	1135	3782416	4804541	2700815	3991468
у тому числі з податку на прибуток	1136	179188	179188	359022	233183
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	675149	107538	3088093	4430824
Поточні фінансові інвестиції	1160	3683695	828487	288667	3992
Гроші та їх еквіваленти	1165	886518	2366894	208288	288513
Готівка	1166	2	12	0	0
Рахунки в банках	1167	886516	2366882	208288	288513
Витрати майбутніх періодів	1170	--	--	--	--
Інші оборотні активи	1190	--	--	--	--
Усього за розділом II	1195	35649408	37511475	32164017	32137040
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0	0
Баланс	1300	39355262	42791748	33461958	34364613

Писип	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на МСФЗ	Повторна фіналізація звітності за МСФЗ
1	2	3	4	01.01.2019	31.12.2019
I. Власний капітал	1400	9358912	9358912	9358072	9358912
Зареєстрований (паіновий) капітал	1401	0	0	7406158	0
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1405	--	--	--	--
Капітал у дооцінках	1410	20236	20236	20236	20236
Додатковий капітал	1415	--	--	--	--
Резервний капітал	1420	2659899	935203	510267	1012770
Нерозподілений прибуток (непокривний збиток)	1425	--	--	--	--
Неоплачений капітал	1430	--	--	--	--
Вичужений капітал	1495	12039047	10314351	9888575	10391918
Усього за розділом I					
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	1500	--	--	--	--
Відстрочені податкові зобов'язання	1510	--	--	--	--
Довгострокові кредити банків	1515	16361	2814	2660921	2106597
Інші довгострокові зобов'язання	1520	831235	1978858	360684	425592
Довгострокові забезпечення	1525	--	--	--	--
Цільове фінансування	1595	847596	1981672	3021605	2532189
Усього за розділом II					
III. Поточні зобов'язання і забезпечення	1600	3335500	15060095	2969899	4345633
Короткострокові кредити банків	1610	37711	14731	45398	43663
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1615	1200944	3539677	1659088	1157331
товари, роботи, послуги	1620	237	123	395	129
розрахунками з бюджетом	1621	--	--	--	--
у тому числі з податку на прибуток	1625	3	2	41	6
розрахунками зі страхування	1630	2091	2052	1743	520
розрахунками з оплати праці	1635	5688276	7836177	3274621	2079002
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1660	35968	37463	24680	27507
Поточні забезпечення	1665	--	--	--	--
Доходи майбутніх періодів	1690	16167889	4005405	12575913	13786715
Інші поточні зобов'язання	1695	26468619	30495725	20851778	21440506
Усього за розділом III					
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0	0
V. Чиста вартість акцій недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0	0
Баланс	1900	39355262	42791748	33461958	34364613

Генеральний директор ТОВ "КЕРНЕЛ-ТРЕЙД"

(підпис)

Мирошніченко Микола Володимирович

(ПІБ)

Головний бухгалтер ТОВ "КЕРНЕЛ-ТРЕЙД"

(підпис)

Одарюк Ольга Петрівна

(ПІБ)

Додаток А2

Підприємство **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "КЕРНЕЛ - ТРЕЙД"** Дата (рік, місяць, число) _____
 Територія **м. Київ** за ЄДРПОУ _____ за КАТОРТГ _____
 Організаційно-правова форма господарювання **Товариство з обмеженою відповідальністю** за КОПФГ _____
 Вид економічної діяльності **Оптова торгівля зерном, необробленим тютюном, насінням і кормами для тварин** за КВЕД _____

КОДИ		
2022	12	31
31454383		
UA8000000001078669		
240		
46.21		

Середня кількість працівників **725**
 Адреса, телефон **провулок Шевченка Тараса, буд. 3, м. Київ, ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ РАЙОН, 01001, (044)461-88-03**

Одиниця виміру: тис. грн.

Складено (зробити позначку "V" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
 на **31 грудня 2022** р.

Форма №1 Код за ДКУД **1801001**

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	106 437	213 844
первісна вартість	1001	232 472	369 028
накопичена амортизація	1002	126 035	155 184
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	2 026 469	2 225 699
первісна вартість	1011	2 586 123	2 963 898
знос	1012	559 654	738 199
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	2 765 683	2 911 474
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	11 360	13 438
Відстрочені податкові активи	1045	370 324	587
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиторські витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	5 280 273	5 365 042
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	22 273 369	12 444 402
виробничі запаси	1101	8 116 688	5 879 152
незавершене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	5 702 421	2 463 302
товари	1104	8 454 260	4 101 948
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	3 126 946	22 521 044
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	4 003 700	4 049 751
з бюджетом	1135	4 804 541	4 810 112
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	107 538	94 137
Поточні фінансові інвестиції	1160	828 487	533 236
Гроші та їх еквіваленти	1165	2 366 894	2 627 789
готівка	1166	12	3
рахунки в банках	1167	2 366 882	2 627 786
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частина перестраховки у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	37 511 475	47 080 471
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	42 791 748	52 445 513

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (паіювий) капітал	1400	9 358 912	9 358 912
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	20 236	20 236
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	935 203	6 068 225
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	10 314 351	15 447 373
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
інші довгострокові зобов'язання	1515	2 814	24 380
Довгострокові забезпечення	1520	1 978 858	188 489
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	1 981 672	212 869
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	15 060 095	18 211 119
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	14 731	51 034
товари, роботи, послуги	1615	3 539 677	3 268 475
розрахунками з бюджетом	1620	123	582 695
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	2	43
розрахунками з оплати праці	1630	2 052	5 398
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	7 836 177	7 370 754
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	37 463	52 933
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
інші поточні зобов'язання	1690	4 005 405	7 242 820
Усього за розділом III	1695	30 495 725	36 785 271
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	42 791 748	52 445 513

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ДИРЕКТОР ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД»

МИКОЛА МІРОШНИЧЕНКО

ГОЛОВНИЙ БУХГАЛТЕР ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД»

ТЕТЯНА ДОЛГОШЕЯ

Додаток АЗ

ПІДПРИЄМСТВО ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД»
Територія Шевченківський район м. Києва

Організаційно-правова форма господарювання **Товариство з обмеженою відповідальністю**
Вид економічної діяльності **Оптова торгівля зерном, необробленим тютюном, насінням і кормами для тварин**

Середня кількість працівників **747**

Адреса, телефон провулок Шевченка Тараса, буд. 3, м. КИЇВ, ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ РАЙОН, 01001

Одиниця виміру: тис. грн.

Складено (зробити позначку "V" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

За КАТОТТГ

за КОПФГ

за КВЕД

4618803

КОДИ		
2023	12	31
31454383		
UA8000000001078669		
240		
48.21		

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на 31 грудня 2023 р.

АКТИВ	Код рядка	Форма №1	Код за ДКУД 1801001
		На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	213 844	175 542
первісна вартість	1001	369 028	405 138
накопичена амортизація	1002	155 184	229 596
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	2 225 699	2 134 588
первісна вартість	1011	2 963 898	2 813 925
знос	1012	738 199	679 337
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	2 911 474	3 547 048
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	13 438	20 399
Відстрочені податкові активи	1045	587	206 329
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	5 365 042	6 083 906
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	12 444 402	7 383 543
виробничі запаси	1101	5 879 152	3 593 952
незавершене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	2 463 302	1 647 487
товари	1104	4 101 948	2 142 104
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	22 521 044	24 796 034
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	4 049 751	2 480 491
із бюджетом	1135	4 810 112	2 776 107
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	94 137	67 847
Поточні фінансові інвестиції	1160	533 236	737 999
Гроші та їх еквіваленти	1165	2 627 789	6 707 799
готівка	1166	3	5
рахунки в банках	1167	2 627 786	6 707 794
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестрахування у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резерв не зароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	47 080 471	44 949 820
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	52 445 513	51 033 726

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	9 358 912	17 077 992
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	20 236	20 236
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Перерахований прибуток (несокритий збиток)	1420	6 068 225	10 416 094
Неоплачений капітал	1425	-	-
Вилучений капітал	1430	-	-
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	15 447 373	27 514 322
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податки зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	24 380	4 900
Довгострокові забезпечення	1520	188 489	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв не зароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Привласний фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	212 869	4 900
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	18 211 119	1 230 000
Векселі видані	1605	-	-
Поточні кредиторська зобов'язаність за довгостроковими зобов'язаннями	1610	51 034	16 614
товари, роботи, послуги	1615	3 268 475	1 467 097
розрахунками з бюджетом	1620	582 695	82 543
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	43	9
розрахунками з оплати праці	1630	5 398	10 026
Поточні кредиторська зобов'язаність за одержаними авансами	1635	7 370 754	4 214 747
Поточні кредиторська зобов'язаність за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточні кредиторська зобов'язаність із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточні кредиторська зобов'язаність за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	52 933	288 605
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	7 242 820	16 204 854
Усього за розділом III	1695	36 785 271	23 514 495
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	52 445 513	51 033 726

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ДИРЕКТОР ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД»

МИКОЛА МІРОШНИЧЕНКО

ГОЛОВНИЙ БУХГАЛТЕР ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД»

ТЕТЯНА ДОЛГОШЕЯ

Підприємство ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "КЕРНЕЛ-ТРЕЙД"

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

Коди		
2020	12	31
31454383		

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2020 рік**

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	67395769	51482928
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(58114495)	(45932765)
Валовий: прибуток	2090	9281274	5550163
збиток	2095	(--)	(--)
Інші операційні доходи	2120	1666006	777043
Адміністративні витрати	2130	(931906)	(775000)
Витрати на збут	2150	(3834778)	(3725160)
Інші операційні витрати	2180	(578396)	(1455892)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	5602200	371154
збиток	2195	(--)	(--)
Дохід від участі в капіталі	2200	--	--
Інші фінансові доходи	2220	181794	25060
Інші доходи	2240	4019156	6738506
Фінансові витрати	2250	(1627252)	(1288539)
Втрати від участі в капіталі	2255	(--)	(--)
Інші витрати	2270	(6153160)	(5237204)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	2022738	608977
збиток	2295	(--)	(--)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-373793	-253190
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	--	--
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	1648945	355787
збиток	2355	(--)	(--)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	--	--
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	--	--
Накопичені курсові різниці	2410	--	--
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	--	--
Інший сукупний дохід	2445	--	--
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	--	--
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	--	--
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	--	--
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1648945	355787

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	40564597	32590957
Витрати на оплату праці	2505	642434	473837
Відрахування на соціальні заходи	2510	77965	70240
Амортизація	2515	162778	111092
Інші операційні витрати	2520	6567561	7411070
Разом	2550	48015335	40657196

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	--	--
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	--	--
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	--	--
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	--	--
Дивіденди на одну просту акцію	2650	--	--

Генеральний директор ТОВ "КЕРНЕЛ-ТРЕЙД"

(підпис)

Головін Олександр Анатолійович

(ПІБ)

Головний бухгалтер ТОВ "КЕРНЕЛ-ТРЕЙД"

(підпис)

Одарюк Ольга Петрівна

(ПІБ)

М. П.

Підприємство ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "КЕРНЕЛ-ТРЕЙД"

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРГОУ

Код		
2021	12	31
31454383		

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2021 рік**

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	Поворотна фінансова зобов'язаність за МСФІ
1	2	3	4	5
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	85791541	67395769	51482928
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(81969080)	(58114495)	(45932765)
Валовий прибуток	2090	3822461	9281274	5550163
збиток	2095	(--)	(--)	(--)
Інші операційні доходи	2120	691741	1666006	777043
Адміністративні витрати	2130	(1515993)	(931906)	(775000)
Витрати на збут	2150	(3094727)	(3834778)	(3725160)
Інші операційні витрати	2180	(1083595)	(578396)	(1455892)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	--	5602200	371154
збиток	2195	(1180113)	(--)	(--)
Дохід від участі в капіталі	2200	--	--	--
Інші фінансові доходи	2220	296421	181794	25060
Інші доходи	2240	5498552	4019156	6738506
Фінансові витрати	2250	(1315770)	(1627252)	(1288539)
Втрати від участі в капіталі	2255	(--)	(--)	(--)
Інші витрати	2270	(5406683)	(6153160)	(5237204)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	--	2022738	608977
збиток	2295	(2107593)	(--)	(--)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	388297	-373793	-253190
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	--	--	--
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	--	1648945	355787
збиток	2355	(1719296)	(--)	(--)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	Поворотна фінансова зобов'язаність за МСФІ
1	2	3	4	5
Доцінка (уцінка) необоротних активів	2400	--	--	--
Доцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	--	--	--
Накопичені курсові різниці	2410	--	--	--
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	--	--	--
Інший сукупний дохід	2445	--	--	--
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	--	--	--
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	--	--	--
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	--	--	--
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-1719296	1648945	355787

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код розрах	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	Повторення фінансова інформація за МСФЗ
1	2	3	4	4
Матеріальні затрати	2500	58739040	40564597	32590957
Витрати на оплату праці	2505	1101271	642434	473837
Відрахування на соціальні заходи	2510	102549	77965	70240
Амортизація	2515	188489	162778	111092
Інші операційні витрати	2520	6938934	6567561	7411070
Разом	2550	67070283	48015335	40657196

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код розрах	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	Повторення фінансова інформація за МСФЗ
1	2	3	4	5
Середньорічна кількість простих акцій	2600	—	—	—
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	—	—	—
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	—	—	—
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	—	—	—
Дивіденди на одну просту акцію	2650	—	—	—

Розділ IV «Звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» не заповнюється, так як ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» своїм ціновим папером власної емісії - відкрито не продає та відкрито не купує на фондових біржах, у зв'язку з їх відсутністю.

Генеральний директор ТОВ "КЕРНЕЛ-ТРЕЙД"

(підпис)

Мирошніченко Микола Володимирович

(ПІБ)

Головний бухгалтер ТОВ "КЕРНЕЛ-ТРЕЙД"

(підпис)

Одарюк Ольга Петрівна

(ПІБ)

М. П.

Підприємство	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "КЕРНЕЛ - ТРЕЙД"	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ		
			2022	12	31
			31454383		

(зазначеною)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за 2022 рік

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	67 925 986	85 791 541
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестраховання</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(51 610 825)	(81 969 080)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	16 315 161	3 822 461
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	2 399 576	691 741
у тому числі:	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від отримання</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(1 019 676)	(1 515 993)
Витрати на збут	2150	(4 161 293)	(3 094 727)
Інші операційні витрати	2180	(1 232 757)	(1 083 595)
у тому числі:	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	12 301 011	-
збиток	2195	(-)	(1 180 113)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	619 960	296 421
Інші доходи	2240	1 589 452	5 498 552
у тому числі:	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(2 116 216)	(1 315 770)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(5 854 408)	(5 406 683)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	6 539 799	-
збиток	2295	(-)	(2 107 593)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(1 401 455)	388 297
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	5 138 344	-
збиток	2355	(-)	(1 719 296)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	5 138 344	(1 719 296)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	38 286 648	58 739 040
Витрати на оплату праці	2505	713 064	1 101 271
Відрахування на соціальні заходи	2510	101 205	102 549
Амортизація	2515	211 407	188 489
Інші операційні витрати	2520	7 178 599	6 938 934
Разом	2550	46 490 923	67 070 283

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ДИРЕКТОР ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД»

МИКОЛА МІРОШНИЧЕНКО

ГОЛОВНИЙ БУХГАЛТЕР ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД»

ТЕТЯНА ДОЛГОШЕЯ

Підприємство **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«КЕРНЕЛ – ТРЕЙД»**

Дата (рік, місяць, число)

роки		
2023	12	31

за ЄДРПОУ

31454383

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2023 рік**

Форма №2

Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	62 056 891	67 925 986
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(48 320 726)	(51 610 825)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	13 736 165	16 315 161
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	1 624 043	2 399 576
у тому числі:	2121		
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вимільнених від отримання	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(1 615 233)	(1 019 676)
Витрати на збут	2150	(3 991 631)	(4 161 293)
Інші операційні витрати	2180	(1 278 613)	(1 232 757)
у тому числі:	2181		
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	8 474 731	12 301 011
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	863 057	619 960
Інші доходи	2240	13 047 678	1 589 452
у тому числі:	2241		
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(2 831 222)	(2 116 216)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(14 315 744)	(5 854 408)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на номінальні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	5 238 500	6 539 799
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(865 465)	(1 401 455)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	4 373 035	5 138 344
збиток	2355		

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	4 373 035	5 138 344

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	33 714 187	38 286 648
Витрати на оплату праці	2505	1 258 417	713 064
Відрахування на соціальні заходи	2510	112 707	101 205
Амортизація	2515	263 477	211 407
Інші операційні витрати	2520	9 838 506	7 178 599
Разом	2550	45 187 294	46 490 923

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ДИРЕКТОР ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД»

МИКОЛА МІРОШНИЧЕНКО

ГОЛОВНИЙ БУХГАЛТЕР ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД»

ТЕТЯНА ДОЛГОШЕЯ

ЗГОДА здобувача вищої освіти

Державного університету економіки і технологій про перевірку кваліфікаційної роботи на прояви академічного плагіату та розміщення в Репозитарії Університету

Я, Онищенко Веніамін Андрійович, підтримую політику Державного університету економіки і технологій з академічної доброчесності і відкритого доступу.

Засвідчую, що кваліфікаційна бакалаврська робота

Підприємницькі ризики в умовах воєнного стану та шляхи їх мінімізації на підприємстві

виконана самостійно та не містить академічного плагіату. Я не надавав і не одержував недозволену допомогу під час підготовки цієї роботи. Робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Із чинним Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в роботах здобувачів вищої освіти Державного університету економіки і технологій ознайомлений. Чітко усвідомлюю, що в разі виявлення у кваліфікаційній роботі порушення норм академічної доброчесності робота не допускається до захисту або оцінюється незадовільно.

Також я поінформований, що відповідно до «Положення про Репозитарій (електронну базу даних) Державного університету економіки і технологій» зазначена робота буде розміщена в Електронному архіві Університету (Репозитарії ДУЕТ). З умовами такого розміщення ознайомлений.

17.06.2025

В.А. Онищенко

